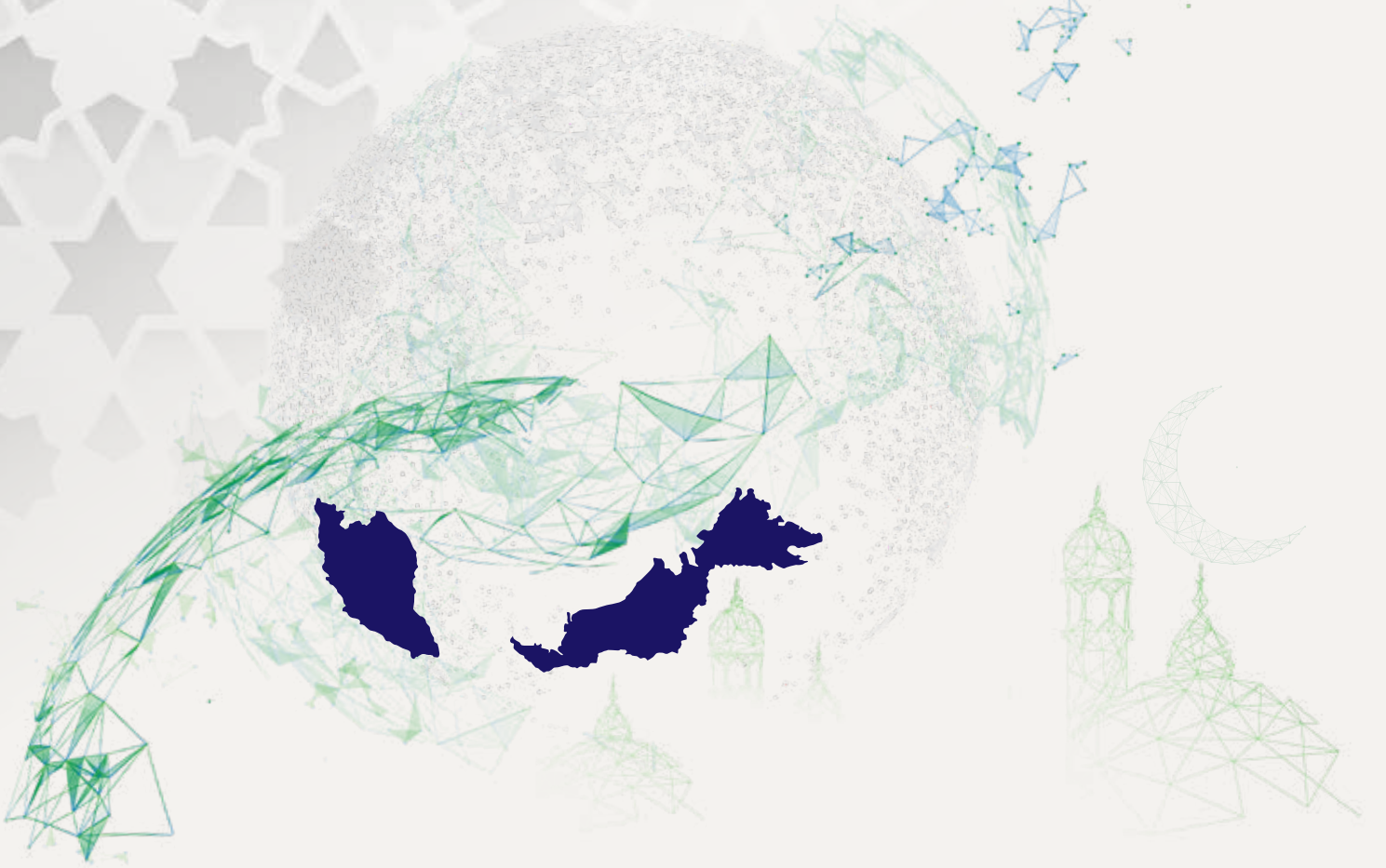

KERTAS KEDUDUKAN MAJLIS KEPIMPINAN MIFC

MENGGERAKKAN ISLAH MELALUI KEWANGAN ISLAM

Memanfaatkan 60 tahun kemajuan dalam kewangan Islam; bersama-sama mencipta gelombang kemajuan yang seterusnya demi membina dunia yang lebih terangkum dan lestari

PENAFIAN

Penerbitan Kertas Kedudukan ini bertujuan untuk melaporkan pandangan pengarang dan tidak semestinya mencerminkan pandangan dasar atau kedudukan rasmi mana-mana organisasi atau entiti gabungan. Maklumat yang diterbitkan dalam Kertas Kedudukan ini tertakluk kepada perubahan tanpa notis dan boleh disemak dan dikemas kini secara berkala untuk mencerminkan maklumat atau perkembangan baharu.

Majlis Kepimpinan MIFC tidak menjamin ketepatan, kecukupan atau kesempurnaan maklumat dan data yang terkandung dalam Kertas Kedudukan ini dan dengan jelas menafikan apa-apa liabiliti untuk kesilapan atau ketinggalan dalam maklumat dan data yang diterbitkan. Tiada waranti dalam apa jua bentuk, tersirat, tersurat atau berkanun, diberikan bersama dengan maklumat dan data.

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada penerbitan atau maklumat yang terkandung dalam Kertas Kedudukan ini boleh diterbitkan semula, diedarkan, disimpan di dalam atau dimasukkan ke dalam sistem perolehan semula, atau disebar dalam apa jua bentuk atau dengan sebarang cara (grafik, elektronik, mekanikal, fotokopi, merekodkan, merakam pita atau sebaliknya) tanpa kebenaran bertulis daripada Majlis Kepimpinan MIFC terlebih dahulu.

Isi Kandungan

Mukadimah	4
Bahagian 1: Kewangan Islam di Malaysia dan Dunia	7
i. Perkembangan Kewangan Islam di Malaysia	8
ii. Landskap Kewangan Islam Di Seluruh Dunia	16
Bahagian 2: Kes dan Peluang untuk Perubahan	17
i. Keadaan Kewangan Global	18
ii. Trend Bertentangan dan Batasan Semasa dalam Kewangan Islam	19
iii. Kes Perubahan dan Peluang untuk Malaysia dan Kewangan Islam	22
iv. Prinsip untuk Perubahan	23
v. <i>Hijrah</i> kepada <i>Islah</i> : Sepuluh Anjakan untuk Perubahan	25
Bahagian 3: Seruan untuk Bertindak: Bersama Mewujudkan Keluk <i>Islah</i> yang Seterusnya untuk Kewangan dan Ekonomi Islam	27
i. Lima Teras Utama	29
ii. 10 Bidang Tumpuan Utama MLC (MKFA) dan 18 Projek Berimpak MLC (MIP) awal	31
Kesimpulan – Seruan untuk Bertindak: Menggerakkan <i>Islah</i> melalui Kewangan Islam	35
Lampiran	38
i. Glosari	39
ii. Singkatan	40
iii. Aktiviti MLC	41
a. Penubuhan	41
b. Sesi Libat Urus	42
c. Komunikasi dan Persekitaran Luaran	46
iii. Ringkasan Konsep dan Rangka Kerja Utama	49
a. Pengantaraan berasaskan nilai	49
b. Panduan Maqasid Al-Syariah dalam Pasaran Modal Islam	50
c. Kajian Ulama mengenai Konsep <i>Tayyib</i> oleh Pusat Pengurusan Penyelidikan ISRA, Universiti INCEIF	51

Mukadimah

Aksiom asas dalam kewangan dan ekonomi menyatakan bahawa fungsi utama sistem kewangan adalah untuk memberi perkhidmatan kepada ekonomi benar dan seterusnya berkhidmat demi menyokong untuk membangunkan masyarakat yang lebih adil dan progresif. Alangkah baiknya jika ini dapat dilakukan semudah yang dinyatakan itu. Meskipun tidak dinafikan terdapat banyak kemajuan dicapai dari segi hasil peningkatan taraf hidup dan pembangunan manusia sepanjang tempoh selepas perang di seluruh dunia, namun begitu, kebimbangan semakin meningkat sejak beberapa dekad kebelakangan ini - dan terutamanya sejak Krisis Kewangan Global 2008 - bahawa seni bina asas salah satu sistem meta utama dunia telah rosak, diterbalikkan, atau sekurang-kurangnya retak.

Yang pasti, terdapat banyak kemajuan dalam perdagangan, pelaburan dan pembangunan global, sejak 80 tahun yang lalu atau hampir, dan terutamanya di negara membangun, dan Malaysia adalah sebahagian daripadanya. Namun begitu, adalah benar juga bahawa sejak tahun 1980-an dan seterusnya, berikutan krisis hutang Amerika Latin dan kejatuhan Wall Street 1987, hingga Krisis Kewangan Asia 1998 dan Krisis Kewangan Global tahun 2008 serta pelbagai peristiwa dan krisis kecil lain, sehinggalah kejatuhan Silicon Valley Bank pada tahun 2023, keuntungan daripada pertumbuhan dan pembangunan itu sering diselubungi atau dijejaskan oleh kekerapan dan amplitud gangguan kewangan yang semakin meningkat. Selanjutnya, simptom-simptom yang membawa kemudaratan seperti pertumbuhan yang lebih perlahan, kos sara hidup yang lebih tinggi, ketidaksamaan yang semakin meluas, dan iklim dunia yang semakin membahang, telah berlaku secara serentak dan menjadi lebih ketara. Walaupun punca dan mekanisme transmisi krisis yang berbilang ini sudah pastinya kompleks dan saling berkait, kalangan populis dan akademik sering menunjukkan bahawa banyak kesalahan adalah daripada faktor kewangan yang datang dalam pelbagai bentuk sebagai antara punca yang paling kritikal. Ini termasuk penyusunan ekonomi kewangan, pertambahan keberhutangan, dasar monetari yang luar biasa lagi longgar yang berterusan untuk tempoh yang panjang serta kadar faedah yang rendah, dan kapitalisme kewangan yang tidak terkawal yang berorientasikan jangka pendek.

Kewangan Islam, yang berakar umbi pada sistem etika dan kod moral yang dibentuk oleh bimbingan Ilahi serta tradisi yang kaya, adalah bertentangan dengan trend global ini dalam pelbagai aspek.

Pada era pasca penjajahan, bermula sejak 60 tahun yang lalu atau hampir, kewangan Islam telah menyaksikan penemuan semula dan penerimaan yang semakin meningkat dalam kalangan umat Islam di seluruh dunia dan tiada tempat lain yang paling ketara selain Malaysia. Sumbangan industri perbankan Islam kepada bahagian jumlah pembiayaan dalam sistem kewangan Malaysia telah meningkat dengan ketara berikutan pertumbuhan pesat yang dicatatkan sejak penubuhannya pada tahun 1983, mencakupi sebanyak 45.6%¹ manakala pasaran modal Islam pula sebanyak 64.4%² daripada pasaran modal ekuiti dan hutang pada tahun 2023, bersama-sama dengan perkembangan secara serentak dalam ekosistem takaful dan institusi kewangan bukan bank (IKBB) yang lain, badan kawal selia dan institusi penetapan piawaian serta kemudahan penyelidikan dan akademik. Kewangan Islam telah menjadi asas sistem kewangan yang stabil dan progresif, berjaya menunjangi perjalanan pertumbuhan dan pembangunan Malaysia sepanjang tempoh pasca Merdeka.

Namun, sumbangannya kepada jumlah keseluruhan global menceritakan kisah yang lain pula. Umat Islam membentuk kira-kira 24%³ penduduk dunia, 9%⁴ KDNK global, namun begitu, di sebalik pertumbuhan yang mengatasi prestasinya, aset kewangan Islam – seperti yang ditakrifkan pada masa ini – ialah pada kira-kira USD4.5 trilion⁵ mencakupi hanya kira-kira sekitar 1% daripada aset kewangan global yang berjumlah kira-kira USD450 trilion⁶. Tambahan pula, banyak krisis berbilang yang berlaku pada zaman kita ini – membabitkan ketidaksamaan, kemerosotan alam sekitar, di samping, konflik dan pengusiran, sedang melanda umat Islam dengan semakin berleluasa.

¹ Laporan Tahunan BNM 2023

² Laporan Tahunan SC 2023

³ Yahoo Finance, Pusat Penyelidikan Pew

⁴ Gerbang Salam

⁵ Petunjuk Pembangunan Kewangan Islam 2023

⁶ Lembaga Kestabilan Kewangan – Laporan pemantauan global mengenai pengantaraan kewangan bukan bank 2023

Dalam konteks inilah kami memulakan dan menunjangi Kertas Kedudukan ini dengan istilah Arab "*Islah*". Dari segi bahasa, istilah ini bermaksud reformasi, penambahbaikan dan pemulihan sesuatu agar berada dalam keadaan fitrah yang semula jadi, sahih, dan baik. Kami mengambil inspirasi daripada istilah *Islah* dalam judul karya mengenai tujuan ekonomi, *Islah al-Mal* (Reformasi Kekayaan) karangan Imam Ibn Abi Al-Dunya⁷. Meskipun istilah ini terutamanya bermaksud reformasi, ia juga menekankan kepentingan pemulihan dan pengembalian; untuk menjadikan sesuatu itu utuh, produktif dan bermatlamat semula. Sememangnya kita bersyukur dengan kemajuan yang dicapai dalam tempoh pasca Merdeka, kita perlu cakna bahawa apa yang membawa kita untuk mencapai kejayaan pada hari ini tidak akan cukup untuk membawa kita mencapai kejayaan pada masa hadapan. Sudah tiba masanya untuk menyuntik rangsangan baharu tentang *Islah* atau reformasi demi melakar fasa pertumbuhan dan pembangunan yang seterusnya.

Dalam konteks inilah maka Kertas Kedudukan ini dibahagikan kepada tiga objektif utama. Pertama, untuk melihat keadaan semasa perkembangan kewangan Islam di Malaysia dan seterusnya. Kedua, untuk mengkaji dan mengenal pasti kes perubahan berdasarkan cabaran dan peluang sedia ada berdasarkan trend dan perkembangan semasa dan masa depan di Malaysia dan dunia. Dan ketiga, untuk membuat saranan yang penting dan boleh dilaksanakan untuk penggubal dasar, pemain industri, pengawal selia, dan sarjana, sekali gus melakar gelombang baharu yang diperlukan untuk memacu kewangan Islam dan yang pentingnya, keseluruhan disiplin Kewangan itu sendiri demi memberi perkhidmatan yang lebih baik kepada ekonomi benar, dan dalam proses ini, mendorong kepada pembangunan dan pembinaan semula masyarakat yang lebih adil dan progresif.

Walaupun kami menekankan bahawa kewangan Islam mesti memberi perkhidmatan kepada sektor ekonomi benar dan akhirnya kepada masyarakat umum, kami menyedari bahawa ekonomi-ekonomi Islam yang berbeza mempunyai keadaan, tahap dan peringkat pembangunan yang berbeza, dan kelebihan perbandingan yang mana aspek kewangan Islam yang berbeza mungkin digunakan. Oleh itu, Kertas Kedudukan ini tidak mengesyorkan pendekatan satu penyelesaian yang boleh diterima pakai untuk semua, sebaliknya ia bertujuan untuk menyediakan metodologi pragmatik tentang cara menerapkan prinsip kewangan Islam demi membangunkan sistem kewangan yang paling sesuai untuk ekonomi yang berbeza, sambil ditunjangi dengan teguh oleh prinsip Islam yang sempurna bagi mencapai keadilan sosial dan kesejahteraan di dunia ini dan kejayaan di dunia seterusnya.

Kertas Kedudukan ini ialah hasil maklum balas dan perbincangan dengan pelbagai kumpulan pihak berkepentingan yang meliputi, antara lain, pemain industri, kumpulan industri, pengawal selia, badan piawaian, badan pemikir, institusi akademik, sarjana kewangan Islam dan pihak media. Melalui lebih daripada 100 sesi libat urus substantif, mesyuarat industri, sidang meja bulat, ceramah, dan komunikasi di Malaysia dan di peringkat antarabangsa sepanjang 18 bulan sejak penubuhannya, Majlis Kepimpinan MIFC sememangnya bertuah kerana telah memperoleh banyak maklumat yang sangat bermanfaat. Justeru dengan tulus ikhlas, kami ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua maklum balas dan sumbangan yang tidak ternilai ini.

Berpandukan denyutan ini maka Kertas Kedudukan ini dipacu oleh tema "Menggerakkan *Islah* melalui Kewangan Islam" dengan tajuk kecil "Memanfaatkan 60 tahun kemajuan dalam kewangan Islam; bersama-sama mencipta gelombang kemajuan seterusnya demi membina dunia yang lebih terangkum dan lestari"

Dapatan daripada maklum balas dan kesimpulan adalah jelas sekali: Malaysia sememangnya boleh berbangga, Alhamdulillah, telah mencapai begitu banyak kejayaan daripada kewangan Islam sejak 60 tahun yang lalu. Walau bagaimanapun, kita juga perlu mengambil sikap berhemat dan oportunis untuk mengiktiraf bahawa memandangkan pertemuan megatrend utama di sekitar cabaran global berkaitan keterangkuman dan kelestarian serta meningkatnya batasan dan kelemahan sistem kewangan global, ini adalah masa yang sesuai untuk kewangan Islam mengambil kira peranan yang lebih menonjol, untuk mengubah langkah demi memangkin fasa pertumbuhan dan pembangunan baharu, bukan sahaja untuk memenuhi aspirasi dan rancangan negara kita, bahkan berpotensi sebagai model untuk pembaharuan ummah dan dunia.

Sehubungan itu, berpandukan denyutan ini maka Kertas Kedudukan ini dipacu oleh tema "**Menggerakkan *Islah* melalui Kewangan Islam**" dengan tajuk kecil "Memanfaatkan 60 tahun kemajuan dalam kewangan Islam; bersama-sama mencipta gelombang kemajuan seterusnya demi membina dunia yang lebih terangkum dan lestari. Bagi pihak Majlis kami ingin merakamkan setinggi-tinggi ucapan terima kasih dan penghargaan kepada penyumbang dan pihak berkepentingan yang banyak membantu dalam penyediaan Kertas Kedudukan ini. Seperti yang dinyatakan, Kertas Kedudukan ini mengkaji dan memanfaatkan kejayaan perintis, pembina dan arkitek institusi sejak 60 tahun yang lalu. Ia bukanlah suatu pengakhiran, tetapi hanya suatu permulaan, satu usaha ke arah meneruskan proses reformasi dan *Islah* yang diperlukan untuk memulihkan kembali aktiviti kewangan bersama yang lebih inklusif dan lestari melalui kuasa kewangan Islam yang mendalam. Yang paling penting, ia merupakan suatu seruan untuk bukan sahaja bertindak, tetapi lebih-lebih lagi untuk suatu tindakan secara kolektif. *Insha-Allah*, semoga kita diberi petunjuk untuk melakukannya, bersama.

Azman Hj. Mokhtar
Pengerusi
Majlis Pimpinan MIFC

⁷ Dr. Adi Setia, 'The Golden Mean & The Golden Rule: Iqtiy d, Livelihoods & The Economics Of Purpose'

Ringkasan Eksekutif

Kertas Kedudukan Majlis Kepimpinan MIFC disusun kepada tiga bahagian utama. Kertas ini dimulakan dengan memberi gambaran keseluruhan berkaitan perkembangan penting secara terpilih aktiviti kewangan Islam di negara ini dari awal tahun 1980-an hingga kini. Ia memaparkan kejayaan pertumbuhan industri di negara ini, sekali gus meletakkan Malaysia sebagai pemain utama dalam pasaran kewangan Islam global. Ia juga membincangkan kemajuan yang dicapai dalam mewujudkan rangka kerja pengawalseliaan yang komprehensif bagi menyokong pembangunan kewangan Islam.

Bahagian pertama juga membincangkan landskap kewangan Islam di seluruh dunia. Ia mengkaji pertumbuhan industri di pelbagai rantau dan mengenal pasti trend serta amalan yang semakin berkembang. Dengan menganalisis landskap global, laporan ini bertujuan untuk mengenal pasti peluang untuk kerjasama dan pertumbuhan.

Dalam bahagian kedua, laporan ini meneroka kes untuk perubahan dalam kewangan Islam. Ia melaporkan tentang keadaan sektor kewangan global dan batasannya, menampilkan keperluan untuk model kewangan alternatif yang lebih mampan. Laporan ini juga mengenal pasti batasan semasa untuk kewangan Islam dan menyarankan satu set prinsip untuk perubahan. Prinsip-prinsip ini menekankan kepentingan keterangkuman, kelestarian, dan amalan etika dalam membentuk masa depan kewangan Islam.

Bahagian ini juga memaparkan sepuluh anjakan untuk perubahan, berdasarkan konsep "*Hijrah ke Islah*". Anjakan ini antara lain termasuk meningkatkan literasi kewangan, memupuk inovasi, menggalakkan pelaburan yang bertanggungjawab, dan memperkasakan keusahawanan dalam kewangan. Anjakan ini bertujuan untuk merubah kewangan Islam untuk bertindak sebagai pemangkin kepada perubahan positif dalam masyarakat.

Dalam bahagian akhir, laporan ini menyeru kepada tindakan dan menggariskan lima teras utama untuk mencipta bersama-sama gelombang kewangan dan ekonomi Islam seterusnya. Lima teras termasuk mengukuhkan kerjasama dalam kalangan pihak berkepentingan, menggalakkan penyelidikan dan pembangunan, meningkatkan akses pasaran, membangunkan rangka kerja pembiayaan yang mampan, dan membina kumpulan bakat yang mantap.

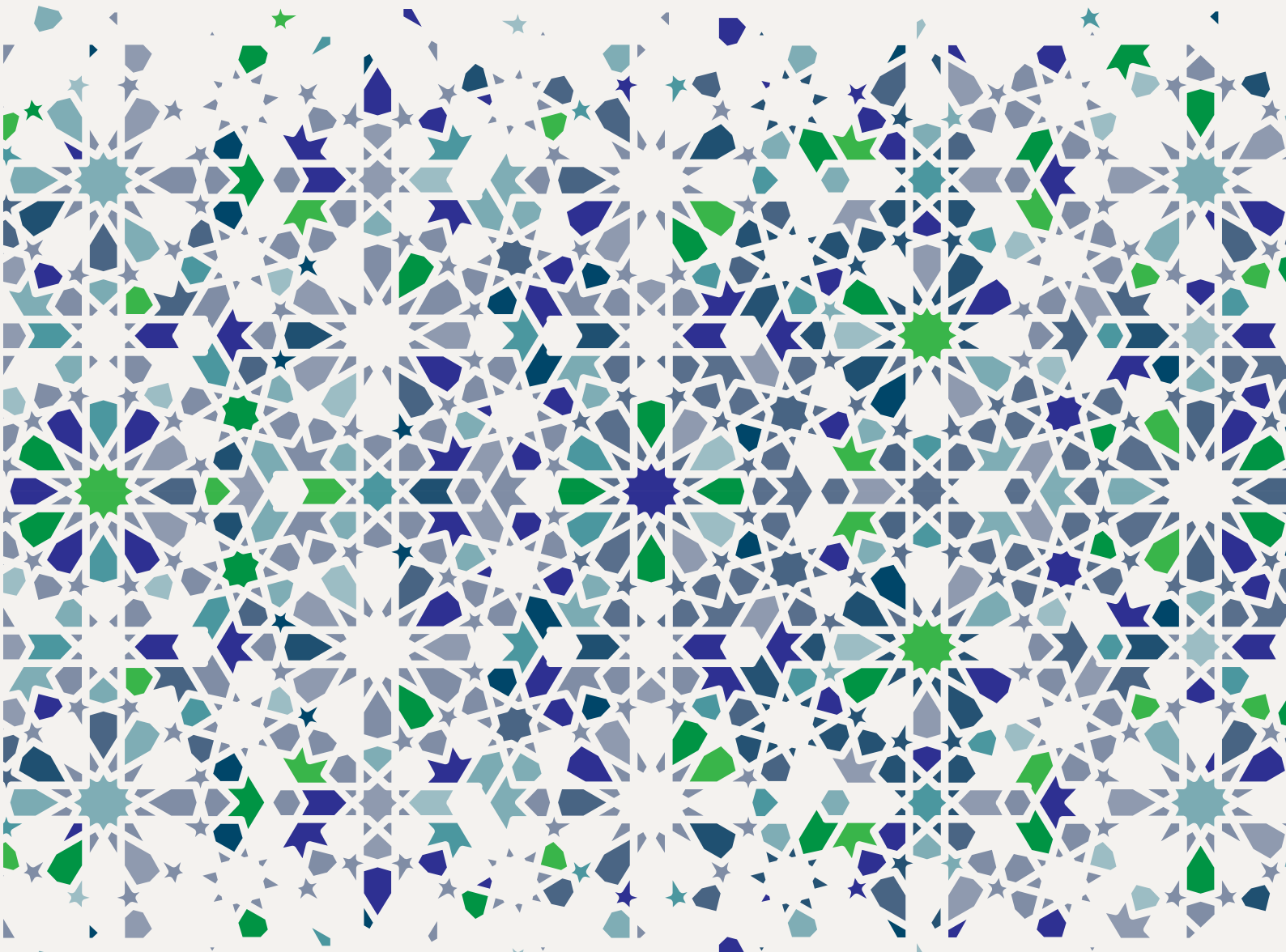
Untuk memulakan transformasi, laporan ini juga membentangkan 18 Projek Berimpak MLC (MIP) awal, yang berfungsi sebagai inisiatif yang ketara untuk diterima pakai oleh industri. Projek-projek ini merangkumi pelbagai bidang, termasuk pelaburan berimpak sosial, inovasi digital dan pembangunan bakat.

Kesimpulannya, Kertas Kedudukan ini menekankan kepentingan untuk menggerakkan "*Islah*" melalui kewangan Islam dan menyediakan pelan hala tuju untuk memanfaatkan kejayaan 60 tahun kewangan Islam; bersama-sama mencipta gelombang seterusnya demi dunia yang lebih terangkum dan lestari. Majlis Kepimpinan MIFC berharap dengan saranan yang dikemukakan dan menjayakan projek-projek yang disyorkan, kewangan Islam akan terus berkembang dan memberi impak positif kepada masyarakat.

Bahagian

1

Kewangan Islam di Malaysia dan Dunia

i. PEMBANGUNAN KEWANGAN ISLAM DI MALAYSIA

Asal usul kewangan Islam moden di Malaysia boleh dijejaki sejak penubuhan Perbadanan Simpanan Jemaah Haji (kemudian dinamakan Lembaga Tabung Haji) pada tahun 1963 demi membantu umat Islam menabung untuk menunaikan haji ke Mekah. Sesungguhnya, haji, sebagai rukun Islam yang kelima, bukan sahaja melambangkan perjalanan transformatif yang signifikan bagi umat Islam, bahkan Tabung Haji telah berperanan sebagai sebuah institusi yang melakukan transformasi penting untuk sistem kewangan berasaskan Syariah di Malaysia.

Pada tahun 1970-an, Malaysia mengalami gelombang baharu kebangkitan Islam yang turut berkumandang di seluruh dunia. Gerakan ini berusaha untuk mengintegrasikan nilai dan tradisi Islam ke dalam kehidupan seharian umat Islam. Usaha ini melibatkan pelbagai reformasi (*Islah*) dan pembaharuan (*Tajdid*) di peringkat individu, masyarakat, dan negara, semuanya bertujuan demi memperkukuh akidah Islam, termasuk dari aspek kewangan dalam kehidupan umat Islam.

Fasa 1: Tahun 1980-an – 1990

Fasa ini mencapai kemuncaknya dengan penubuhan bank Islam pertama di Malaysia, Bank Islam Malaysia Berhad (Bank Islam) pada tahun 1983 dan seterusnya, pengendali takaful pertama negara, Syarikat Takaful Malaysia Berhad pada tahun 1984, untuk memenuhi keperluan umat Islam yang semakin meningkat untuk perkhidmatan kewangan patuh Syariah. Akta Perbankan Islam 1983, Akta Pelaburan Kerajaan 1983, dan Akta Takaful 1984 telah digubal untuk memudahkan operasi kewangan Islam. Tempoh ini menandakan bermulanya perjalanan *Islah* kewangan Islam moden dalam negara ini. Semasa fasa ini, tumpuan utama adalah untuk institusi kewangan Islam (IFI) awal ini menyediakan kepada umat Islam suatu perkhidmatan kewangan yang berdaya maju dan patuh Syariah, sebagai alternatif kepada sistem konvensional yang telah lama bertapak.

Komitmen IFI dan sokongan daripada kerajaan serta pengawal selia memainkan peranan penting untuk mendorong peringkat pertumbuhan dan pembangunan kewangan Islam di Malaysia untuk dekad yang akan datang dan seterusnya.

Fasa 2: Tahun 1990-an hingga 2000

Kewangan Islam di Malaysia mengalami kemajuan dan pengembangan yang lebih ketara, termasuk dalam pasaran modal Islam (ICM) seperti sukuk dan instrumen ekuiti. Terbitan sukuk pertama, sukuk Shell MDS pada tahun 1990 merupakan satu peristiwa penting, sekali gus meletakkan asas bagi pembangunan ICM Malaysia. Sejak penubuhannya pada tahun 1993, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) telah memainkan peranan penting dalam menyelia ICM di Malaysia.

Dalam sistem perbankan, pengenalan Skim Perbankan Tanpa Faedah pada tahun 1993 membolehkan bank konvensional mewujudkan jendela Islam, sekali gus memperluaskan akses kewangan Islam dalam negara. Sistem Dinding Pengadag antara dana konvensional dan Islam telah disediakan, termasuk pengasingan dana modal, sistem penjelasan cek, akaun penjelasan dengan bank pusat, akaun penyelesaian dan sistem pelaporan. Tempoh ini juga menyaksikan penubuhan bank Islam sepenuhnya yang kedua di negara ini pada tahun 1999, lantas meningkatkan lagi kehadiran perbankan Islam di Malaysia.

Selain itu, pengenalan Pasaran Wang Islam Antara Bank pada tahun 1994 menyediakan bank-bank Islam peluang baharu untuk pelaburan jangka pendek, sekali gus menyumbang kepada pertumbuhan dan mudah tunai sektor

kewangan Islam. Pasaran antara bank adalah penting untuk mengembangkan keupayaan pengantaraan dan kelancaran sistem perbankan Islam.

Selain itu, penubuhan Majlis Penasihat Syariah SC dan BNM masing-masing pada tahun 1996 dan 1997, telah memainkan peranan penting dalam memastikan penerapan prinsip Syariah yang konsisten di seluruh IFI di Malaysia.

Secara keseluruhan, fasa kedua kewangan Islam di Malaysia dari tahun 1990-an hingga 2000-an menandakan tempoh pertumbuhan yang pesat, dicirikan oleh terbitan sukuk, pengembangan perbankan Islam, pengenalan mekanisme pasaran baharu, dan penambahbaikan kepada ekosistem pengawalseliaan untuk mengawasi pematuhan Syariah, telah mengukuhkan kedudukan Malaysia sebagai pemain utama dalam kewangan Islam.

Perlu diingatkan bahawa salah satu faktor utama di sebalik kejayaan Malaysia dalam kewangan Islam sehingga ke peringkat ini, dan sememangnya dalam dekad berikutnya, ialah pendekatan pembangunan secara pragmatik dan beransur-ansur. Pendekatan ini telah menyumbang ke arah memastikan Malaysia mempunyai sistem kewangan Islam yang stabil dan progresif.

Fasa 3: Tahun 2000-an hingga 2010

Semasa fasa ini, usaha telah dilakukan oleh BNM dan SC untuk mengukuhkan keseluruhan ekosistem kewangan dan menangani jurang di dalamnya. Pelan Induk Sektor Kewangan 2001-2010 oleh BNM memberi tumpuan kepada peningkatan kapasiti institusi dan pembangunan prasarana kewangan untuk menyokong pertumbuhan industri. Dalam membangunkan rangka kerja kawal selia, BNM mendorong pembangunan rangka kerja Syariah yang koheren merentas sektor kewangan Islam. Garis Panduan mengenai Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah untuk Institusi Kewangan Islam turut diperkenalkan. Tambahan pula, institusi seperti Pusat Pendidikan Antarabangsa dalam Kewangan Islam (INCEIF) dan Akademi Penyelidikan Syariah Antarabangsa untuk Kewangan Islam (ISRA) telah ditubuhkan untuk meningkatkan kepakaran dan penyelidikan dalam kewangan Islam.

SC juga telah menumpukan terhadap pengukuhan ICM di bawah Pelan Induk Pasaran Modal (CMP1). Inisiatif ini mencakupi pengenalan insentif cukai untuk instrumen Islam, penerbitan garis panduan untuk produk Islam, dan pembinaan kapasiti dalam ICM.

Sepanjang tempoh ini, Malaysia menempatkan kedudukannya sebagai hab kewangan Islam menerusi penubuhan inisiatif Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia (MIFC), dengan menawarkan sistem kewangan Islam yang komprehensif dan progresif dalam usaha untuk mempercepatkan pembangunan kewangan Islam global.

Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia (MIFC): Merintis Kewangan Islam pada Skala Global

Apakah MIFC?

Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia (MIFC) ialah satu inisiatif yang bertujuan untuk membangunkan dan mempromosikan Malaysia sebagai hab kewangan Islam antarabangsa. Dilancarkan pada tahun 2006, ia berfungsi sebagai satu platform untuk menghubungkan pemain industri, pengawal selia dan penggubal dasar, memupuk ekosistem yang menggalakkan pertumbuhan, inovasi dan kerjasama dalam sektor kewangan Islam.

Matlamat Utama

MIFC telah menetapkan beberapa matlamat utama untuk memastikan ia kekal di barisan hadapan dalam industri kewangan Islam. Matlamat ini termasuk:

1. **Mempromosikan Malaysia sebagai hab kewangan Islam terkemuka:** MIFC menyasarkan untuk meletakkan Malaysia sebagai destinasi pilihan untuk institusi kewangan dan pelabur antarabangsa yang berhasrat untuk menerokai pasaran kewangan Islam. Melalui pembangunan, inovasi dan peningkatan prasarana yang berterusan, MIFC berusaha untuk mengekalkan dan meningkatkan kelebihan daya saingnya.
2. **Memperkuh ekosistem industri:** MIFC memudahkan kerjasama antara pengawal selia, pemain industri, dan profesional untuk menggalakkan pembangunan produk dan perkhidmatan kewangan Islam yang komprehensif. Pendekatan kolaboratif ini memastikan persekitaran yang kondusif untuk pertumbuhan dan inovasi dalam sektor ini.
3. **Membangunkan modal insan:** Menyedari bahawa tenaga kerja mahir adalah penting untuk pertumbuhan yang mampan, MIFC memberi tumpuan kepada membangunkan kumpulan bakat dengan kepakaran dalam kewangan Islam. Usaha ini dicapai melalui pelbagai program pendidikan dan latihan, biasiswa, dan inisiatif penyelidikan untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam industri.
4. **Menggalakkan inovasi:** MIFC secara aktif mempromosikan penyelidikan dan pembangunan, menggalakkan penciptaan produk dan perkhidmatan kewangan Islam yang inovatif. Dengan menerima kemajuan teknologi dan kewangan, MIFC menyasarkan untuk meletakkan Malaysia sebagai peneraju fintech dalam kewangan Islam.

Pencapaian dan Pengiktirafan Global

Sejak pelancarannya, MIFC telah mencapai kejayaan yang ketara, sekali gus meletakkan Malaysia sebagai hab kewangan Islam terkemuka pada skala global. Dalam melaksanakan pendekatan holistik untuk memacu inisiatif MIFC, Jawatankuasa Eksekutif MIFC telah dibentuk untuk menyelaraskan sistem penyampaian yang berkaitan bagi melancarkan agenda untuk memajukan MIFC. Jawatankuasa ini terdiri daripada kumpulan pegawai atasan peringkat tinggi daripada Kementerian, jabatan dan agensi Kerajaan yang berkaitan, pengawal selia kewangan dan pasaran serta wakil daripada sektor perbankan dan takaful. Beberapa pencapaiannya termasuk:

1. **Pengiktirafan global:** Malaysia telah mendapat pengiktirafan antarabangsa sebagai hab kewangan Islam terkemuka, sekali gus menarik minat banyak institusi kewangan global untuk mewujudkan kehadiran mereka di negara ini. Untuk tahun kesebelas berturut-turut, Malaysia mengekalkan pengiktirafan globalnya sebagai peneraju dalam Petunjuk Pembangunan Kewangan Islam (IFDI). Usaha MIFC juga telah menyumbang kepada kejayaan Malaysia untuk dipilih sebagai tuan rumah untuk persidangan dan acara antarabangsa yang berprestij dalam arena kewangan Islam untuk institusi dan pemain industri.
2. **Penawaran produk yang pelbagai:** Landskap kewangan Islam Malaysia menawarkan pelbagai produk dan perkhidmatan inovatif, seperti perbankan Islam, takaful, takaful semula, sukuk, dan pengurusan kekayaan Islam. MIFC telah memainkan peranan penting dalam memupuk pembangunan dan pertumbuhan bagi produk-produk ini. Hari ini, Malaysia menjadi tuan rumah kepada lebih 120 IFI yang menawarkan spektrum luas untuk penyelesaian penyelesaian pembiayaan, pelaburan dan perlindungan serta lebih 100 penyedia yang menawarkan rangkaian penuh perkhidmatan sampingan termasuk perkhidmatan Syariah, perundangan, teknologi dan perakaunan. Kejayaan ekosistem kewangan Islam Malaysia juga terbukti dengan pelbagai struktur kewangan yang inovatif dan canggih termasuk sukuk boleh tukar dan sukuk hijau pertama di dunia.
3. **Ekosistem yang mantap:** Selama bertahun-tahun, tumpuan penting telah diberikan kepada pembangunan infrastruktur kewangan dan institusi serta menangani keperluan unik segmen-segmen utama dalam ekosistem kewangan Islam. Usaha ini telah memperoleh kepercayaan dan keyakinan daripada pelabur dan institusi antarabangsa. Di peringkat global, Malaysia juga aktif dalam usahanya untuk membangunkan rangka kerja pengawalseliaan yang kukuh dan menyokong infrastruktur antarabangsa contohnya Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (IFSB) dan Perbadanan Pengurusan Mudah Tunai Islam Antarabangsa.

Keberkesanan Fungsi Sistem Kewangan Islam di dalam Sistem Dwi Kewangan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Tinjauan Masa Hadapan

Melangkah ke hadapan, seperti yang digambarkan dalam Rangka Tindakan Sektor Kewangan 2022-2026, Malaysia berhasrat untuk memperkemarkan lagi cadangan nilainya – khususnya, untuk menjadi pintu gerbang global bagi pasaran kewangan Islam di Asia dan OIC. Hal ini menggambarkan Malaysia menghubungkan peluang kewangan Islam dalam pasaran tersebut dengan perniagaan, pelabur dan pihak berkepentingan lain di seluruh dunia – termasuk perkongsian dengan bidang kuasa lain bagi memajukan bidang kepentingan bersama. Berpandukan visi ini, MIFC akan terus menumpukan pada memacu inovasi, meningkatkan pembangunan bakat, dan memupuk kerjasama antara pemain industri dengan pengawal selia. Selain itu, usaha akan dibuat untuk meluaskan jangkauan kewangan Islam di luar sempadan Malaysia, sekali gus menggalakkan pelaburan dan kerjasama rentas sempadan.

Dengan matlamat mengukuhkan kedudukan Malaysia sebagai pintu gerbang global untuk kewangan Islam dan mempromosikan kepimpinan industri yang lebih kukuh, Majlis Kepimpinan MIFC (MLC) diperkenalkan oleh BNM dan SC pada bulan Oktober 2022. Pembentukan MLC menandakan kemajuan yang signifikan dalam usaha memperkasakan industri ini, dan seterusnya memacu agenda MIFC ke hadapan.

Fasa 4: Tahun 2010 hingga kini

Semasa fasa ini, Pelan Tindakan Sektor Kewangan 2011-2020 (FSBP 2011-2020) telah menggariskan langkah-langkah untuk mengukuhkan dan mempelbagaikan ekosistem kewangan Islam. FSBP 2011-2020 juga mengukuhkan lagi kepimpinan Malaysia sebagai pusat kewangan Islam antarabangsa, contohnya dengan membesarkan saiz dan julat instrumen pasaran wang Islam untuk memenuhi keperluan pasaran yang berbeza. Pada masa yang sama, SC juga mula memberi tumpuan kepada pengantarabangsaan dan meletakkan Malaysia sebagai hab ICM global di bawah Pelan Induk Pasaran Modal 2 (2011 - 2020) dengan memperkenalkan metodologi penyaringan yang disemak semula yang ditanda aras dengan amalan antarabangsa, di samping mempromosikan produk pengurusan kekayaan Islam. Malaysia mencatat kemajuan yang ketara dalam pelbagai seperti tadbir urus Syariah, inovasi dan kepelbagaian produk, dan pendigitalan dalam kewangan Islam. Penggubalan Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 (IFSA) membawa kepada peraturan dan penyeliaan yang dipertingkatkan bagi IFI. IFSA, antara lain, menyediakan asas undang-undang yang mencukupi untuk menyokong pengukuhan yang seterusnya dalam operasi akaun pelaburan yang menyediakan perlindungan yang sesuai kepada pemegang akaun pelaburan (IAH) sambil memastikan kestabilan kewangan sistem kewangan Islam. Selain itu, pada tahun 2014, BNM memulakan penerbitan piawaian Syariah, manakala SC memperkenalkan Rangka Kerja Sukuk untuk Pelaburan Lestari dan Bertanggungjawab (SRI).

Kemajuan ini telah memainkan peranan penting dalam membentuk landskap kewangan Islam Malaysia dan mengukuhkan kedudukan negara sebagai peneraju dalam bidang ini. Komitmen berterusan ini kemudiannya diterjemahkan ke dalam Pelan Tindakan Sektor Kewangan 2022-2026 dan Pelan Induk Pasaran Modal 3 (2021 - 2025), yang memfokuskan terhadap memajukan kewangan berasaskan nilai melalui kepimpinan kewangan Islam, di samping meluaskan ICM masing-masing ke arah membina ekonomi pihak berkepentingan. Kedua-dua dokumen itu menekankan penciptaan nilai jangka panjang dengan mencari keseimbangan antara pembangunan ekonomi dan kebaikan masyarakat. Kemajuan selanjutnya turut dicatat dalam memacu inovasi dan kewangan berasaskan nilai dalam industri. Inisiatif seperti Pengantaraan Berasaskan Nilai (asalnya diperkenalkan pada tahun 2017) telah diperluaskan kepada sektor takaful pada tahun 2021 manakala Panduan Maqasid Al-Shariah untuk Pasaran Modal Islam Malaysia telah diterbitkan pada tahun 2023 untuk mengukuhkan lagi dimensi etika dalam kewangan Islam.

Secara keseluruhan, empat fasa ini menyerlahkan perkembangan yang mantap dan pencapaian penting yang telah membentuk sistem kewangan Islam Malaysia, lantas membolehkan negara ini menjadi pemain tersohor dalam industri kewangan Islam global pada hari ini.

Fasa Pembangunan dan Ekosistem Semasa dalam Kewangan Islam

Sumber: Diadaptasi daripada Bab 5 Pelan Tindakan Sektor Kewangan BNM 2022- 2026 dan Pelan Induk Pasaran Modal SC 3 (2021 – 2025)

Pembentukan **Majlis Kepimpinan MIFC (MLC)** pada bulan Oktober 2022 sebagai inisiatif untuk menyokong aspirasi tersebut

Malaysia teras strategik semasa untuk sektor kewangan Islam dan pasaran modal

Pelan Tindakan Sektor Kewangan 2022 - 2026

Memajukan kewangan berasaskan nilai melalui kepimpinan kewangan Islam

- A Mempertingkatkan cadangan menjadikan Malaysia pintu gerbang kewangan Islam antarabangsa
- B Memperkukuh pendorong dasar kewangan berasaskan nilai untuk impak yang lebih besar
- C Mengarusperdanakan Kewangan sosial

Pelan Induk Pasaran Modal 3 2021 - 2025

Membentuk ekonomi pihak berkepentingan dengan SRI dan ICM

- Relevan untuk PKSM halal yang lebih luas**
Memudahkan akses kepada PKSM dalam ekonomi halal
- Relevan untuk persekitaran**
Memperkasakan pelabur dan perniagaan bertanggungjawab dan lestari
- Relevan untuk masyarakat**
Membolehkan pembangunan sosioekonomi negara, memanfaatkan kewangan sosial Islami

Ekosistem Kewangan Islam di Malaysia

Bahagian pasaran semakin meningkat

Pembiayaan Islam¹

45.6%

2018: 36.6%

Pembiayaan

Akaun deposit dan pelaburan Islam (IA)¹

42%

2018: 35.4%

Deposit dan IA

Aset dana takaful²

14%

2018: 10.5%

Aset dana

Sumbangan bersih takaful

23.4%

2018: 19.7%

Sumbangan bersih

Pengiktirafan global

Kedudukan 1 – Indikator Pembangunan Kewangan Islam 2023
Kedudukan 1 – Indikator Ekonomi Islam Global 2023/24
Kedudukan 1 – Fintech Islam Global 2023/24

Ekosistem yang mendorong dan menyeluruh

Mendayakan rangka kerja kawal selia dan undang-undang (cth CBA, IFSA, piawaian Syariah dan rangka kerja tadbir urus Syariah)

Tuan rumah kepada infrastruktur kewangan Islam global utama (cth IFSB, IILM)

Ekosistem bakat yang cergas untuk berkhidmat kepada keperluan kewangan Islam global

Prasana pasaran yang patuh syariah (cth BSAS⁶, BM-i⁷)

Pasaran modal yang mendalam

Sukuk global dan domestik

40.3%

Bahagian pasaran terbesar dalam sukuk global terkumpul

USD800 juta

Sukuk lestari kerajaan denominasi dolar AS pertama di dunia

63.2%

Bahagian pasaran sukuk daripada jumlah bon domestik/sukuk terkumpul

Ekuiti Islam

64.32%

Permodalan pasaran Syariah daripada jumlah permodalan pasaran

81.51%

Sekuriti patuh Syariah daripada jumlah sekuriti yang disenaraikan dan didagangkan

Pemain yang pelbagai menawarkan pelbagai perkhidmatan

Nota:

¹ Termasuk Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)

² Tidak termasuk aset dana pemegang saham

³ Termasuk jendela Islam bagi bank perdagangan dan pelaburan

⁴ Setakat bulan Dis 2022

⁵ Termasuk jendela pengurus dana Islam

⁶ Bursa Suq Al-Sila' (BSAS) ialah platform dagangan komoditi yang didedikasikan khusus untuk memudahkan pengurusan mudah tunai dan pembiayaan Islam oleh institusi kewangan Islam

⁷ Bursa Malaysia-i (BM-i) ialah platform pertukaran sekuriti Islam bersepadu sepenuhnya dengan rangkaian komprehensif kemudahan berkaitan pertukaran, yang menggabungkan ciri-ciri patuh Syariah

Sumber: Bank Negara Malaysia, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dan Bursa MalaysiaTERAS

In Support of

Majlis Kepimpinan MIFC

Majlis Kepimpinan MIFC (MLC) telah ditubuhkan pada bulan Oktober 2022 sebagai inisiatif bersama BNM dan SC untuk memacu fasa pembangunan seterusnya dalam meletakkan Malaysia sebagai pusat kewangan Islam antarabangsa. Majlis ini berfungsi sebagai platform untuk menyediakan pengawasan industri dalam meningkatkan cadangan Malaysia sebagai pasaran global dan pintu gerbang kewangan Islam antarabangsa.

Peranan MLC termasuk menyediakan kepimpinan pemikiran, penggubalan strategi pemacu, dan memantau inisiatif industri untuk mengukuhkan kedudukan utama Malaysia dalam kewangan Islam.

MLC dipandu oleh rancangan pembangunan strategik negara, termasuk Pelan Tindakan Sektor Kewangan BNM 2022 - 2026 dan Pelan Induk Pasaran Modal 3 (CMP3) SC. Majlis juga memanfaatkan kepakaran pakar kewangan, korporat dan akademik serta bekerjasama dengan pihak berkuasa dan agensi berkaitan untuk memajukan bidang kepentingan bersama dan menyokong inisiatif industri.

Pembentukan Majlis itu diumumkan pada Forum Kewangan Islam Global (GIFF) 2022, yang memfokuskan kepada perkembangan yang sedang pesat membangun dalam kewangan Islam seperti teknologi kewangan dan pendigitalan, inovasi berasaskan nilai, dan peluang global bagi industri kewangan Islam untuk menggalakkan keseimbangan, keterangkuman, dan pertumbuhan mampan.

Mantan Gabenor Bank Negara Malaysia, Tan Sri Nor Shamsiah Mohd Yunus, dalam ucapannya di GIFF 2022 berkata "Majlis Kepimpinan MIFC (MLC) akan menyediakan kepimpinan pemikiran, memacu penggubalan strategi dan pelaksanaan untuk meningkatkan kedudukan Malaysia sebagai pintu gerbang antarabangsa dalam kewangan antarabangsa".

Mandat

Strategi

Tindakan

Advokasi

Platform untuk menerajui pembangunan dan mempromosi MIFC dengan mengenal pasti peluang antarabangsa, keutamaan strategik industri dan memantau inisiatif industri. Ini termasuk mempercepatkan pelaksanaan inisiatif yang akan:

- Memupuk idea, strategi atau inisiatif baharu
- Memperdalamkan dan mempelbagaikan hubungan strategik antara rakan kongsi domestik dan antarabangsa; dan
- Menyampaikan kepimpinan pemikiran industri.

Hasil yang Dihasratkan

Meningkatkan daya saing global industri kewangan Islam Malaysia untuk memanfaatkan peluang di luar Malaysia

Lebih banyak inovasi kewangan yang memberi impak positif kepada ekonomi, komuniti dan alam sekitar

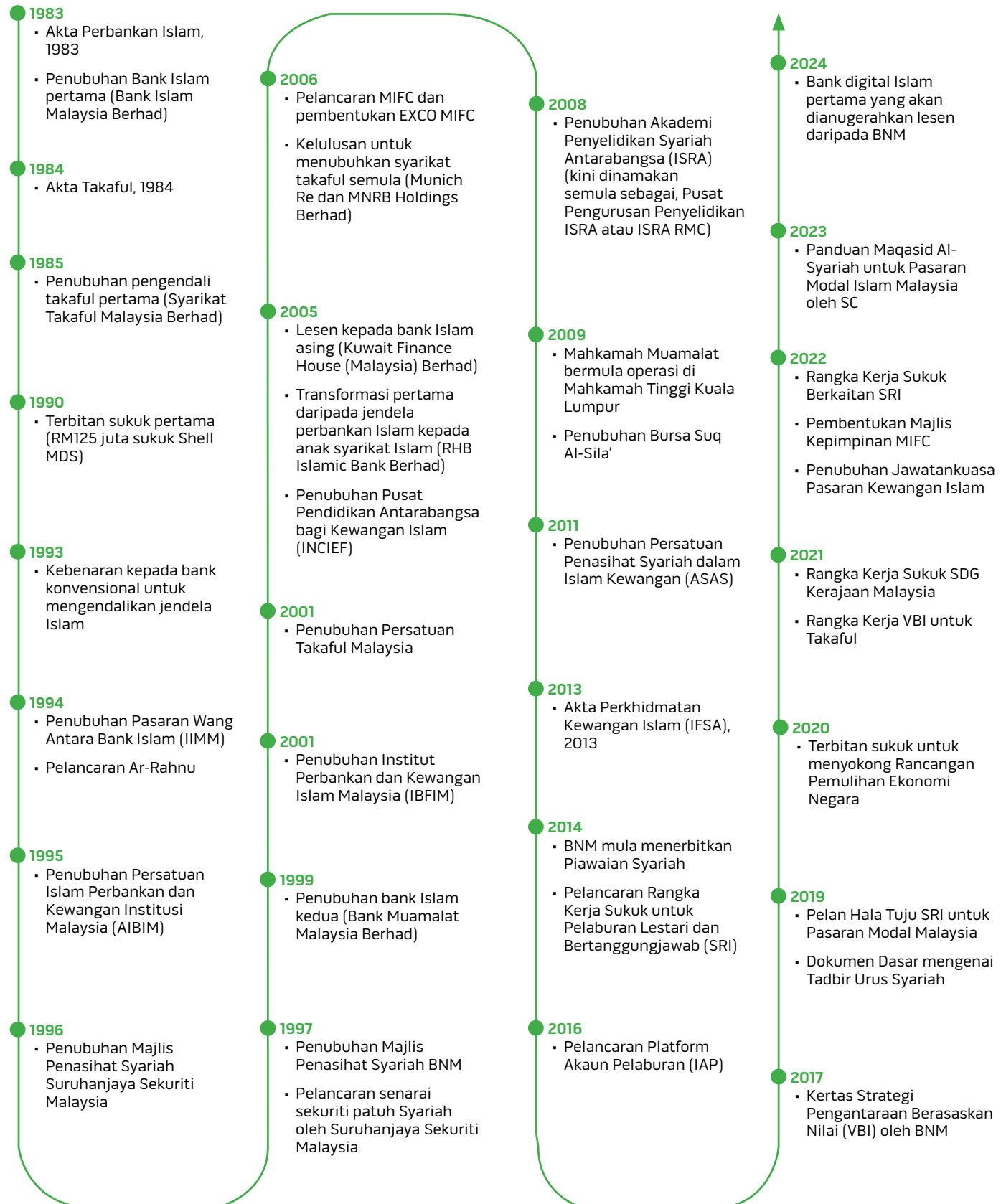

Mengeratkan hubungan kewangan dan perkongsian antarabangsa

Membina kepimpinan pemikiran global yang mampan dalam kewangan Islam

Berikut ialah gambaran perjalanan kewangan Islam Malaysia sehingga hari ini.

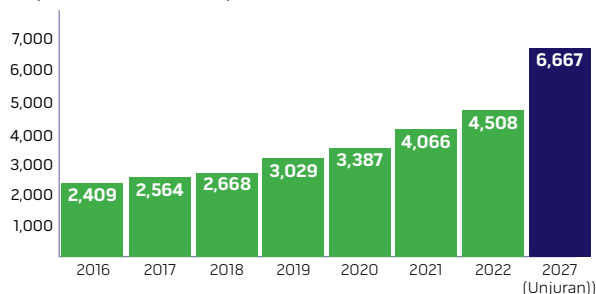

ii. LANDSKAP KEWANGAN ISLAM DI SELURUH DUNIA

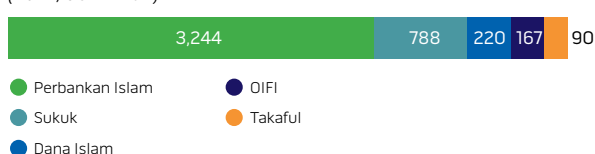
Kisah pertumbuhan kewangan Islam Malaysia adalah seiring dengan daya tarikan yang semakin meningkat terhadap kewangan Islam di seluruh dunia. Kewangan Islam telah menyaksikan peningkatan yang stabil merentas pelbagai pasaran global yang menunjukkan penerimaan yang semakin meningkat untuk produk dan perkhidmatan kewangan patuh Syariah. Beberapa faktor utama yang menyumbang kepada pertumbuhan ini termasuk:

1. **Permintaan global:** Terdapat permintaan yang semakin meningkat untuk produk dan perkhidmatan kewangan Islam, bukan sahaja di negara majoriti Islam tetapi juga di negara majoriti bukan Islam, yang mana kewangan Islam dilihat sebagai alternatif kepada kewangan konvensional.
2. **Sokongan kawal selia:** Banyak kerajaan dan pihak berkuasa kawal selia telah mengambil langkah untuk menyokong pembangunan kewangan Islam dengan memperkenalkan peraturan dan rangka kerja khusus untuk menyokong aktiviti kewangan Islam.
3. **Inovasi kewangan:** Industri telah menyaksikan peningkatan kepelbagaian produk dan perkhidmatan kewangan Islam, menawarkan instrumen yang berdaya maju secara komersial untuk memenuhi keperluan kewangan yang lebih luas, termasuk perbankan Islam, takaful, sukuk dan dana pelaburan Islam.
4. **Daya tarikan etika:** Pematuhan kewangan Islam kepada prinsip Syariah yang melarang mengenakan faedah dan pelaburan dalam industri tertentu seperti perjudian dan minuman keras, telah menarik individu serta institusi yang mencari peluang pelaburan yang mendukung etika dan tanggungjawab sosial.
5. **Pembangunan prasarana:** Banyak negara telah melabur dalam membangunkan prasarana yang diperlukan, seperti rangka kerja perundangan dan kawal selia, membolehkan pelesenan institusi kewangan patuh Syariah, dan memajukan keperluan pembangunan modal insan, untuk menyokong pertumbuhan kewangan Islam.

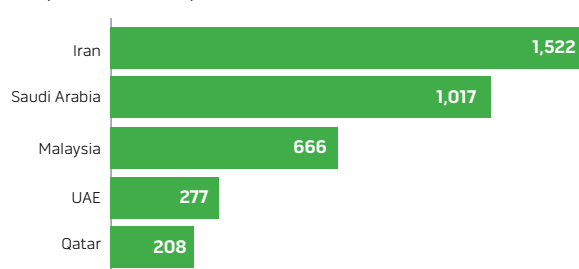
Pertumbuhan Aset Kewangan Islam
(2016-2022, USD Bilion)

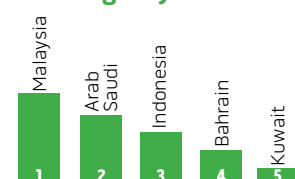
Aset Kewangan Islam
(2022, USD Bilion)

Negara Teratas dalam Aset Kewangan Islam
(2022, USD Bilion)

Negara Paling Maju Menurut IFDI 2023

Sumber: Islamic Corporation for the Development of Private Sector – London Stock Exchange Group (2023), Laporan Pembangunan kewangan Islam ICD-LSEG 2023

Carta di atas memaparkan naratif yang menarik tentang evolusi dan kepentingan kewangan Islam di peringkat global. Dari tahun 2016 hingga 2022, aset kewangan Islam mengalami pertumbuhan yang ketara, melonjak daripada USD2,409 bilion kepada USD 4,508 bilion, dengan unjuran menjangkakan pengembangan selanjutnya kepada USD6,667 bilion menjelang tahun 2027.

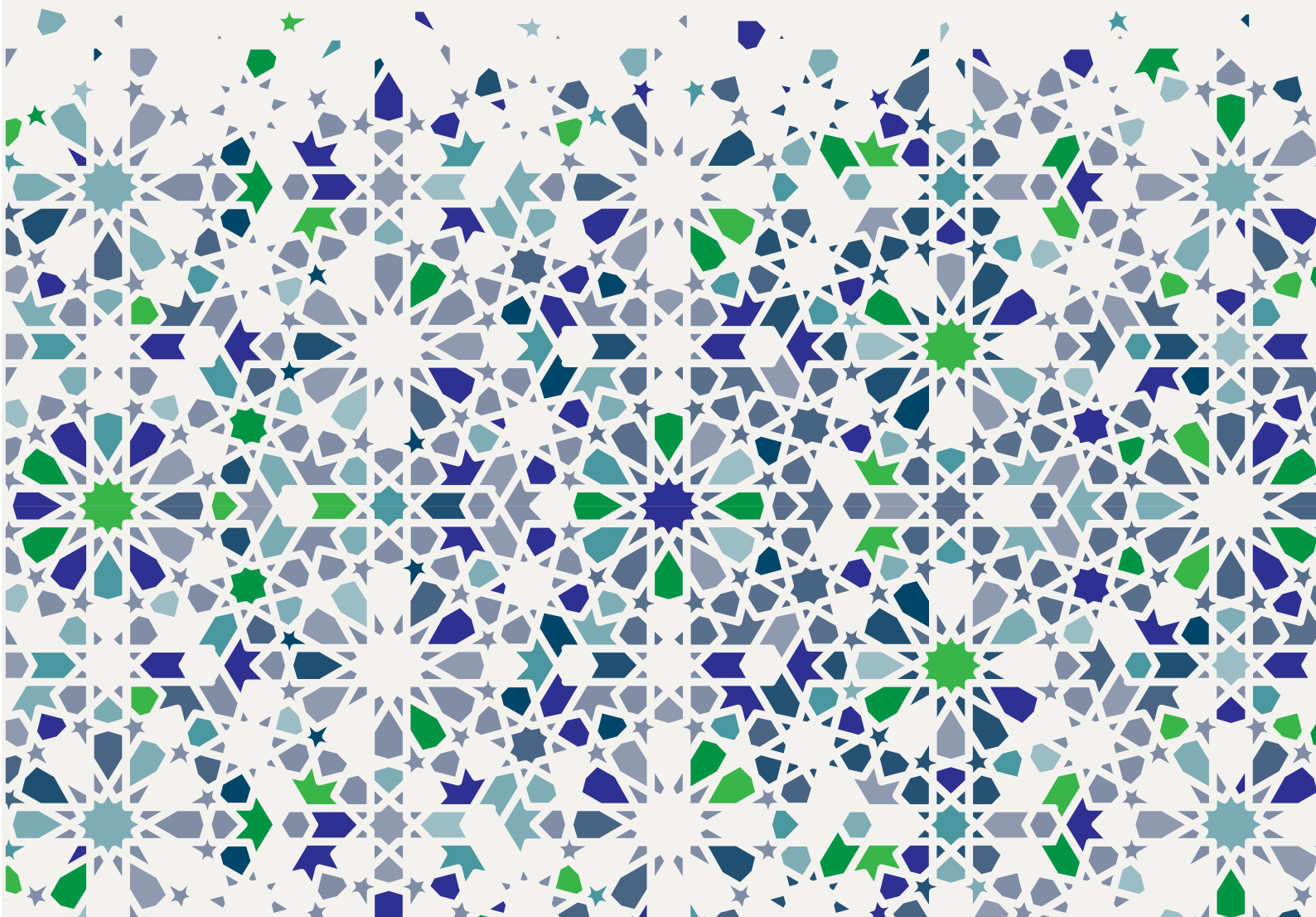
Pengagihan aset pada tahun 2022, seperti yang digambarkan dalam graf, menggariskan penguasaan perbankan Islam, yang mencakupi USD3,244 bilion, diikuti oleh sukuk, dana Islam, institusi kewangan Islam lain (OIFI) dan takaful.

Terutamanya, senarai negara utama dalam aset kewangan Islam menampilkan Iran di barisan hadapan dengan USD1,522 bilion, disusuli Arab Saudi, Malaysia, UAE dan Qatar. Selain itu, Malaysia muncul sebagai negara peneraju mengikut IFDI 2023, diikuti oleh Arab Saudi, Indonesia, Bahrain dan Kuwait. Tinjauan menyeluruh ini menggariskan pertumbuhan mantap dan peranan penting yang dimainkan oleh pelbagai negara dalam membentuk landskap kewangan Islam di peringkat global, lantas menandakan peningkatan kepentingan dan kesannya dalam dunia kewangan.

Bahagian

2

Kes dan Peluang untuk Perubahan

i. KEADAAN KEWANGAN GLOBAL

Aksiom asas dalam kewangan dan ekonomi menyatakan bahawa fungsi utama sistem kewangan adalah untuk memberi perkhidmatan kepada ekonomi benar yang seterusnya, berkhidmat dan menyokong pembangunan masyarakat yang lebih adil dan progresif.

Alangkah baiknya jika ia semudah itu. Meskipun tidak dinafikan terdapat banyak kemajuan dicapai dalam keseluruhan taraf hidup dan hasil pembangunan manusia sepanjang tempoh pasca perang di seluruh dunia, terdapat kebimbangan yang semakin meningkat sejak beberapa dekad yang lalu - dan terutamanya sejak Krisis Kewangan Global 2008 - bahawa asas seni bina salah satu sistem meta utama dunia ini telah rosak, diterbalikkan, atau sekurang-kurangnya retak.

Terdapat tiga elemen yang mendorong rasa tidak puas hati terhadap kewangan bukan Islam arus perdana – ketidakadilan sosial, pemanasan iklim dan kerosakan ekologi dan nilai etika. Pembiayaan kegiatan ekonomi berasaskan hutang yang didorong kadar faedah semasa telah cenderung ke arah memburukkan tumpuan pasaran, meningkatkan ketidakadilan pendapatan dan kekayaan dan juga kerapuhan kewangan. Sebenarnya, pembiayaan hutang kebanyakannya melibatkan pemindahan risiko, dan juga kebanyakannya membabitkan pengguna, pelabur atau mereka yang berwaspada dan tidak mengetahui dan bersedia untuk menanggung risiko yang tidak telus tersebut. Kewangan ekuiti melibatkan perkongsian risiko, yang bersama-sama dengan nilai etika seperti yang terkandung dalam Syariah, membentuk kewangan Islam. Asas ekuiti yang lebih kukuh bermakna sistem kewangan global akan menjadi kurang rapuh dan lebih adil dan berdaya tahan terhadap kejutan.

Yang pasti, terdapat banyak kemajuan dalam perdagangan, pelaburan dan pembangunan global, sejak 80 tahun yang lalu atau hampir, dan terutamanya di negara membangun, dan Malaysia adalah sebahagian daripadanya. Namun begitu, adalah benar juga bahawa sejak tahun 1980-an dan seterusnya, daripada krisis hutang Amerika Latin dan kejatuhan Wall Street 1987, hingga Krisis Kewangan Asia 1998 dan Krisis Kewangan Global tahun 2008 dan pelbagai peristiwa dan krisis kecil lain, sehinggalah kejatuhan Silicon Valley Bank pada tahun 2023, manfaat daripada pertumbuhan dan pembangunan sering ditewaskan atau diburukkan oleh kekerapan dan amplitud yang semakin meningkat daripada krisis dan peristiwa kewangan yang menjejaskan. Selanjutnya, simptom-simptom yang menyebabkan pertumbuhan yang lebih perlahan, kos sara hidup yang lebih tinggi, ketidakadilan yang semakin meluas, dan planet yang membahang telah menjadi lebih ketara secara serentak.

Walaupun punca dan mekanisme transmisi daripada banyak krisis berbilang ini sudah pasti kompleks dan saling berkaitan, ramai dalam kalangan mereka yang popular dan ahli akademik telah menunjukkan faktor kewangan dalam pelbagai bentuknya sebagai antara punca kesilapan yang paling kritikal. Hal ini termasuk mengewangkan ekonomi, membina hutang yang menimbun, dasar monetari yang luar biasa dan longgar serta kadar faedah yang rendah untuk jangka masa yang panjang, dan kapitalisme kewangan secara keterlaluan yang berorientasikan jangka pendek dan tidak dikawal.

ii. TREND BERTENTANGAN DAN BATASAN SEMASA TERHADAP KEWANGAN ISLAM

Kewangan Islam, berakar umbi pada sistem etika dan kod moral yang dibentuk oleh bimbingan ilahi dan tradisi yang kaya, dalam banyak cara telah bertentangan dengan trend global ini. Dalam tempoh pasca penjajahan, bermula sejak 60 tahun yang lalu atau hampir, kewangan Islam telah menyaksikan penemuan semula dan peningkatan penerimaan dalam kalangan umat Islam dan tiada negara lain yang lebih ketara daripada Malaysia.

Sumbangan industri perbankan Islam kepada jumlah pembiayaan dalam sistem kewangan meningkat daripada 27.6% pada tahun 2013 kepada 45.6% pada tahun 2023⁸, manakala pasaran modal Islam pula ialah 64.4%⁹ daripada jumlah pasaran modal ekuiti dan hutang pada tahun 2023. Terdapat juga kemajuan ketara dalam sektor takaful, dengan sumbangan bersih takaful mencakupi 23.4% daripada jumlah premium dan sumbangan bersih (2013: 14.1%)¹⁰. Seiring dengan perkembangan yang serentak dalam ekosistem takaful dan IKBB yang lain serta perkembangan kawal selia dan piawaian yang disokong oleh pelbagai institusi, di samping kemudahan penyelidikan dan akademik, kewangan Islam telah menjadi asas kepada sistem kewangan yang stabil dan progresif, yang berjaya menunjangi perjalanan pertumbuhan dan pembangunan Malaysia sepanjang tempoh pasca Merdeka kita.

Namun, jumlah keseluruhan global menceritakan kisah lain: Umat Islam membentuk kira-kira 24%¹¹ daripada penduduk dunia, 9% daripada KDNK global¹² dan di sebalik pertumbuhan yang mengatasi prestasinya, aset kewangan Islam – seperti yang ditakrifkan pada masa ini – berjumlah kira-kira USD4.5 trilion¹³, meningkat kira-kira hanya 1% daripada aset kewangan global iaitu kira-kira USD450 trilion¹⁴. Tambahan pula, banyak krisis berbilang pada zaman kita ini – daripada ketidakadilan, kemerosotan alam sekitar dan tambahan lagi, konflik dan pengusiran sedang melanda umat Islam secara berleluasa.

⁸ Laporan Tahunan BNM 2023

⁹ Laporan Tahunan SC 2023

¹⁰ Laporan Tahunan BNM 2023

¹¹ Yahoo Finance, Pusat Penyelidikan Pew

¹² Gerbang Salaam

¹³ Petunjuk Pembangunan Kewangan Islam 2023

¹⁴ Lembaga Kestabilan Kewangan – Pemantauan global laporan pengantaraan kewangan bukan bank 2023

Selepas pertumbuhan pesat dalam kesedaran dan penggunaan kewangan Islam terutamanya sepanjang tempoh 40 tahun sejak penubuhan Bank Islam pada tahun 1983, terdapat persepsi tentang sedikit penyederhanaan kadar pertumbuhan sejak hampir sedekad yang lalu. Dengan semangat *muhasabah* (penilaian dan semakan sendiri) yang baik dan membina, secara anekdot dan melalui pelbagai perbincangan dengan ahli akademik, pemain industri dan orang ramai secara amnya, di samping pengiktirafan dan penghargaan terhadap kemajuan besar yang dicapai dalam mewujudkan sistem kewangan patuh Syariah yang komprehensif di Malaysia dan *ummah* sememangnya, terdapat juga kebimbangan yang berterusan dan semakin meningkat mengenai pelbagai batasan yang difikirkan dan yang benar berlaku dalam sistem semasa. Antara lain, hal ini termasuk:

1. Banyak produk kewangan Islam bersifat "cerminan konvensional" iaitu walaupun dalam bentuk yang tersendiri dan patuh Syariah, secara material dan semangat, banyak yang dilihat tidak berbeza dari segi impak ekonominya daripada produk dan struktur kewangan dalam sistem konvensional.
2. Pembangunan selari kewangan Islam dengan IFI sebagai anak syarikat bank dan institusi kewangan konvensional telah menjadi sumber kekuatan dan pragmatisme sehingga kini. Sememangnya, bank-bank terkemuka dengan strategi "Islam Diutamakan" telah menyaksikan kewangan Islam berkembang pada kadar yang lebih pantas dan dengan sumbangan besar yang hampir menyamai rakan institusi konvensional mereka. Namun begitu, bagi sesetengah IFI yang menjadi anak syarikat kepada syarikat induk konvensional, masih terdapat perdebatan yang berterusan sama ada anak syarikat tersebut mungkin menghadapi batasan dari segi skala dan keupayaan untuk berinovasi dan meneroka integrasi yang lebih mendalam dengan dimensi sosial yang lebih besar sebagai sebahagian daripada perniagaan terasnya.
3. Terdapat juga kes yang menyaksikan faktor-faktor ini telah mengakibatkan situasi tertentu yang mana struktur dan produk kewangan Islam mungkin berharga lebih mahal daripada struktur dan produk konvensional yang setara, berikutan profil risiko kontrak Syariah dan struktur pembiayaan yang tertentu. Contohnya keperluan modal yang lebih tinggi untuk kontrak ekuiti- berasaskan Syariah seperti *musyarakah* atau *mudharabah* di bawah rangka kerja modal Basel.
4. Sebahagian besar pertumbuhan dalam kewangan Islam telah didorong oleh pertumbuhan dalam portfolio pembiayaan IFI dan dalam pertumbuhan pasaran sukuk. Walaupun hal ini patut dipuji dan sememangnya banyak usaha dan inovasi yang baik telah dicapai dalam mewujudkan sistem patuh Syariah yang berdaya maju dan berfungsi, memandangkan tahap hutang di seluruh dunia telah berkembang dengan ketara, termasuk dalam dunia Islam, ramai pemerhati telah menekankan tentang keperluan untuk kewangan Islam memberi tumpuan yang lebih terhadap struktur pembiayaan berasaskan ekuiti atau penyertaan dengan risiko dan ganjaran yang lebih sejajar. Di samping itu, qard hassan dan lain-lain bentuk kewangan sosial Islam (termasuk zakat, wakaf dan sadaqah) juga mewakili manifestasi yang lebih lengkap dan saksama tentang keindahan serta sifat keadilan yang sepenuhnya spektrum modal dalam kewangan Islam.
5. Keretakan dan masalah dalam sistem kewangan global terutamanya dalam tempoh hampir 25 tahun yang lalu, sejak Krisis Kewangan Asia hingga Krisis Kewangan Global telah meningkatkan penelitian terhadap seni bina kewangan antarabangsa, serta dasar monetari yang tidak konvensional melibatkan pelanggaran kuantitatif dan sememangnya, peranan dan penciptaan wang itu sendiri. Walaupun isu-isu ini adalah agnostik antara sistem Islam dengan konvensional, kesukaran untuk mewujudkan sistem ekonomi dan kewangan Islam yang benar-benar tulen dalam sistem sedemikian adalah punca kekecewaan ramai, lantas mengehadkan pertumbuhan dan pembangunan benar dalam kewangan Islam. Amalan ini termasuk pelanggaran kuantitatif, sistem perbankan bayangan yang tidak terkawal atau kurang terkawal, sekuriti siber yang tidak disokong, derivatif dan spekulasi yang berlebihan. Pada satu peringkat, saiz sistem kewangan Islam yang agak kecil, kerdil berbanding dengan sistem konvensional global bermakna sistem kewangan Islam dalam berhadapan dengan sistem global, akan terus menjadi pengikut dan pengambil harga. Di peringkat lain, tatkala perbincangan kewangan Islam telah merentasi perbincangan mengenai ekonomi Islam termasuk ekonomi politik antarabangsa, naratif hujah balas lebih mendesak untuk menjauhi hujah sedia ada agar *status quo* kekal di bawah prinsip darurat (darurat) dan maslahah (manfaat awam) ke arah mewujudkan sistem yang lebih mandiri dan saling memperkukuh, sekali gus melibatkan kerjasama yang lebih erat dalam kalangan umat Islam dan negara-negara lain di luar atau lebih terbuka untuk mempelbagaikan daripada sistem global yang didominasi oleh dolar.

Walau bagaimanapun, kita tidak seharusnya mengaitkan kelemahan relatif sistem ekonomi Islam dengan kewangan Islam semata-mata.

Banyak yang berkaitan dengan kecenderungan strategik negara-negara Islam dalam model pembangunan ekonomi benar mereka. Banyak negara Islam kaya dengan tenaga atau sumber asli, tetapi agak kurang membangun dalam modal insan, khususnya sains dan teknologi. Negara-negara Islam juga kekurangan skala, kerana pasaran berpecah-belah. Terdapat bukti yang jelas bahawa kejayaan ekonomi yang miskin sumber, seperti Jepun, Korea, Taiwan dan China, menunjukkan bahawa strategi berasaskan pengetahuan menggalakkan pertumbuhan dan produktiviti, lantas mengatasi kelemahan kekurangan sumber.

Pasaran saham Taiwan yang dipacu teknologi, sebagai contoh, telah menunjukkan bahawa penumpuan terhadap teknologi bersama-sama dengan pasaran saham yang dipacu teknologi yang aktif boleh mencipta kekayaan iaitu 241% daripada KDNK hari ini, membolehkan ekosistem dengan teknologi diwangkan untuk membiayai sumber bagi R&D yang selanjutnya, mencapai keadilan sosial yang lebih

Umat Islam membentuk kira-kira 24% daripada penduduk dunia, 9% daripada KDNK global dan di sebalik pertumbuhannya, aset kewangan Islam – seperti yang ditakrifkan pada masa ini – pada kira-kira USD4.5 trilion membentuk hanya kira-kira 1% daripada aset kewangan global

besar dan matlamat sifar bersih. Sistem yang didorong oleh hutang akan menghindari risiko dan menggerakkan sumber sama ada melalui lebih banyak hutang atau dikekang oleh pemberi pinjaman yang tersedia, dan akan terkesan juga oleh kadar faedah yang lebih tinggi.

Pendek kata, pembangunan ekonomi dan kewangan Islam saling bergantung antara satu sama lain, dan kita tidak boleh memisahkan strategi ekonomi benar daripada strategi dan dasar kewangan. Walau bagaimanapun, kami ambil perhatian bahawa perbincangan mengenai kewangan Islam boleh memaklumkan dan membantu penggubalan strategi dan langkah-langkah pilihan untuk membangunkan ekonomi benar yang lebih beretika dan lebih jelas.

iii. KES UNTUK PERUBAHAN DAN PELUANG UNTUK MALAYSIA DAN KEWANGAN ISLAM

Walau apa pun cabaran semasa dan yang sedang berkembang, seperti yang dinyatakan, sistem kewangan Islam di Malaysia memasuki tempoh ini daripada kedudukan yang stabil dan kukuh. Dengan sistem patuh Syariah yang komprehensif dan terbukti, pengawal selia kewangan yang kukuh dan berpengalaman yang terdiri daripada BNM, SC dan Bursa Malaysia, dan asas institusi yang kukuh termasuk institusi ekonomi utama seperti Petroliaam Nasional Berhad (Petronas), Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan (GLIC) dan rangkaian penuh IFI, Malaysia bersedia untuk merebut peluang yang mendatang berikutan wujudnya pelbagai batasan semasa dalam sistem kewangan global.

Sememangnya, dalam tempoh 18 bulan terakhir sejak penubuhan Majlis Kepimpinan MIFC (MLC) pada bulan Oktober 2022, maklum balas dan kesimpulan yang datang daripada lebih 100 libat urus dan perbincangan substantif dengan pemain industri dan pihak berkepentingan lain adalah jelas. Malaysia sewajarnya boleh berbangga, *alhamdulillah*, dengan pencapaian begitu banyak kejayaan daripada dan melalui kewangan Islam sejak 60 tahun yang lalu. Walau bagaimanapun, sikap berhemat dan oportunis untuk mengiktiraf bahawa memandangkan pertemuan megatrend utama di sekitar cabaran global meliputi agenda keterangkuman dan kelestarian serta meningkatnya batasan serta kelemahan sistem kewangan global, ini adalah masa yang sesuai untuk kewangan Islam mengambil kira peranan yang lebih menonjol, untuk mengambil langkah perubahan bagi memangkin fasa baharu pertumbuhan dan pembangunan, bukan sahaja untuk memenuhi aspirasi dan rancangan negara kita bahkan berpotensi untuk menjadi model reformasi kepada ummah dan dunia.

Dalam konteks inilah kami tunjangi Kertas Kedudukan ini dengan istilah Arab "*Islah*". Dari segi bahasa, istilah itu bermaksud reformasi, penambahbaikan dan pemulihan sesuatu agar berada dalam keadaan fitrah yang semula jadi, sahih, dan baik. Kami mengambil inspirasi istilah *Islah* daripada satu judul penulisan klasik mengenai tujuan ekonomi, *Islah al- Mal* (Reformasi Kekayaan) karya Imam Ibn Abi Al-Dunya¹⁵. Walaupun secara asasnya *Islah* bermaksud reformasi, namun ia juga menekankan kepentingan penambahbaikan dan pemulihan; untuk menjadikan sesuatu itu utuh, produktif dan kembali bermatlamat. Sesungguhnya, meskipun kita bersyukur dengan kemajuan yang dicapai, perlu ada kesedaran bahawa apa yang membawa kita kepada kejayaan pada hari ini tidak akan cukup untuk membawa kita kepada kejayaan pada masa hadapan. Sudah tiba masanya untuk menyuntik semangat baharu tentang *Islah* atau reformasi untuk melakarkan fasa pertumbuhan dan pembangunan yang seterusnya.

Malaysia sudah bersedia untuk merebut peluang yang mendatang memandangkan wujudnya pelbagai batasan semasa dalam sistem kewangan global

¹⁵ Dr. Adi Setia, 'The Golden Mean & The Golden Rule: *Iqtisad, Livelihoods & The Economics Of Purpose*'

iv. PRINSIP UNTUK PERUBAHAN

Meskipun terdapat kesedaran dan keinginan untuk perubahan, namun adalah benar dan klise untuk mengatakan bahawa perubahan tidak pernah berlaku dengan mudah, dan mengurus perubahan sememangnya bahagian paling sukar dalam mana-mana perjalanan transformasi.

Mengimbangi keperluan untuk penemuan yang lebih radikal terhadap laluan yang lebih berevolusi sentiasa menjadi teras perjalanan yang sedemikian. Kita seharusnya berasa selesa, jika bukan terilham, bahawa banyak kali dalam sejarah negara kita, *alhamdulillah*, Malaysia telah mencatat banyak kejayaan besar dalam pengurusan dan inovasi perubahan kewangan dan ekonomi. Antara contohnya:

1. Kepelbagaian daripada ekonomi kolonial dan pasca kolonial pada tahun 1960-an kepada ekonomi moden yang progresif dengan pertumbuhan dan keadilan yang telah menyaksikan pembasmian kemiskinan tegar secara mendadak. Tempoh ini telah menyaksikan perkembangan institusi seperti Tabung Haji (1963), pembentukan Permodalan Nasional Berhad atau PNB (1978) dan Serangan Subuh Guthrie (1981) dan kelahiran Petronas (1974) yang seterusnya berkembang pesat, sekali gus menjadi satu contoh perbadanan minyak negara.
2. Perkembangan kewangan Islam dengan lahirnya Bank Islam pada tahun 1983 dan tindak balas pasaran modal Malaysia pada awal tahun 1990-an terutamanya untuk memenuhi keperluan prasarana sebuah negara yang berkembang pesat. Sektor kritikal seperti lebuhraya, elektrik, telekomunikasi, lapangan terbang, dan lain-lain berjaya dibiayai melalui tabungan domestik di institusi amanah awam seperti Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), Kumpulan Wang Persaraan [Diperbadankan] (KWAP), PNB dan Tabung Haji dan dalam proses ini kita telah membangunkan pasaran modal Islam kita sendiri.
3. Kejayaan Malaysia untuk bertindak balas ketika menghadapi Krisis Kewangan Asia menerusi gabungan dasar dan institusi yang pragmatik dan inovatif termasuk kawalan modal sementara, Danaharta, Danamodal, penyatuan perbankan dan, seterusnya, penstrukturan semula korporat melalui Khazanah Nasional Berhad serta Program Transformasi GLC dari tahun 2004 dan seterusnya.

Malaysia sememangnya Boleh! Berdasarkan memori kejayaan secara kolektif inilah kita harus berusaha untuk melakar gelombang perubahan seterusnya, *insha-Allah*. Tatkala kami memulakan langkah perubahan ini, kami mencadangkan tujuh prinsip utama perubahan untuk membantu membentuk, mengingatkan dan membimbing kami:

1. **Pragmatisme, Progresivisme dan Keseimbangan.** Semua episod pengurusan perubahan yang berjaya telah dicirikan oleh gabungan Pragmatisme (iaitu menumpukan pada perkara yang berkesan, bukan pada label - peribahasa, "tidak kira sama ada kucing itu putih atau hitam, asalkan ia menangkap tikus") dan Progresivisme (iaitu untuk terus menolak kekangan agar menjadi lebih baik). Mencari keseimbangan, kebijaksanaan, dan kerja berpasukan untuk melakukan usaha akan menjadi kunci kejayaan.
2. **Mengiktiraf Keluk- S yang pasti berlaku.** Dalam teori dan amalan pengurusan perubahan, rangka kerja Keluk -S-adalah konsep asas yang instruktif untuk dikenali. Pada asasnya, program perubahan yang berjaya pasti akan menemui beberapa tahap kepayahan dan kesukaran yang semakin meningkat pada satu ketika dan pengurusan perubahan yang berjaya mengiktiraf hal ini sebagai bahagian yang wujud dan normal dalam perjalanan sedemikian. Kewangan Islam dengan sejarah pertumbuhan dan perkembangan pesatnya sejak 40 tahun lalu boleh dikatakan berada di penghujung tempoh matang bahagian pertama Keluk-S. Jika kita menerima keadaan ini, implikasinya maka adalah jelas bahawa penyegaran dan kedinamikan baharu perlu diterapkan kerana bukan sahaja risiko kemerosotan jelas kelihatan tetapi amat membimbangkan. Justeru dalam sistem yang dinamik seperti kewangan dan ekonomi, hal ini pasti berlaku iaitu keadaan menjadi mendatar dan lembap, iaitu pendahuluan yang tidak dapat dielakkan bagi kemerosotan.

Mengimbangi keperluan untuk penemuan yang lebih radikal terhadap laluan yang lebih berevolusi sentiasa menjadi teras perjalanan sedemikian

3. **Mengukuhkan bahagian pertama Keluk-S: Memanfaatkan di atas kejayaan.** Kita tidak memulakan perubahan daripada kedudukan yang lemah, apatah lagi krisis. Sebaliknya, seperti yang dibincangkan, banyak yang boleh dibanggakan, *alhamdulillah*, dan kita dapat memasuki tempoh perubahan ini dari kedudukan yang kuat. Kita harus membina dan mengukuhkan lagi banyak program dan inisiatif yang sedia ada dan telah berjaya dengan cemerlang. Sebagai tambahan kepada ekosistem patuh Syariah yang dibangunkan dengan baik, program dan rangka kerja yang sedia ada dan inovatif seperti Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI), iTEKAD, Akaun Pelaburan, Sukuk SRI, Panduan Maqasid Al-Syariah untuk Pasaran Modal Islam, yang menolak kekangan dalam kewangan Islam, harus didorong ke hadapan dengan bersungguh-sungguh.
4. **Menyemai Benih dan Menumbuhkan bahagian kedua Keluk-S: Keluk Islah yang baharu.** Gelombang seterusnya, keluk selanjutnya untuk kewangan Islam, untuk memanfaatkan kejayaan yang kukuh dalam sistem kewangan patuh Syariah, kita haruslah berusaha untuk mewujudkan sistem yang lebih dipacu Syariah, menghasilkan Syariah dan sistem berimpak yang lebih dekat dengan aspirasi untuk berpaksi pada Maqasid Al-Syariah dan konsep yang berkaitan termasuk berhijrah daripada ekosistem Halal ke ekosistem *Halal* dan *Tayyib*. Gelombang baharu, keluk baharu yang kami syorkan untuk diistilahkan sebagai keluk *Islah* dalam kewangan Islam. Untuk tujuan memberikan lebih banyak kekuatan kepada konsep ini, kami menggariskan sepuluh tema dan anjakan yang diperlukan tentang rupa keluk *Islah* dari segi menolak kekangan dalam amalan semasa.
5. **Mendaki bersama-sama ke puncak kelestarian dan keterangkuman – bekerjasama dengan semua demi kebaikan.** Terdapat pepatah yang terkenal dan memberi pengajaran bahawa kebijaksanaan adalah harta yang hilang daripada semua orang yang beriman - gunakannya

di mana sahaja anda menemuinya. Sememangnya, masalah global yang lazim adalah banyak dan kompleks dan kewangan Islam harus terus bekerjasama, mencerakin, dan mengikuti trend sedia ada yang baik dalam ekonomi dan kewangan global. Hal ini termasuk perkembangan dan amalan di sekitar, antara lain, SDG, ESG, Kewangan Lestari, Pelaburan Berimpak, meneroka potensi modal dermawan dan tanggungjawab sosial. Selagi amalan ini tidak bertentangan dengan etika dan amalan kita, kita boleh dan harus menggunakannya. Memang ada kes yang perlu dilaksanakan memandangkan kewangan Islam dalam bentuk yang paling tulen adalah *rahmatul lil alamin* (memberi rahmat kepada semua manusia dan alam sekitar). Maka sewajarnya ia mempunyai banyak sumbangan kepada penyelesaian global dalam sistem kewangan global yang semakin retak.

6. **Menyelesaikan objektif pembangunan negara.** Perjalanan perubahan kewangan Islam tidak wujud dalam ruang kosong. Sesungguhnya, prinsip yang menunjangi dan ujian utilitinya terletak pada keupayaannya untuk berkhidmat dan menyokong ekonomi dan masyarakat benar melalui keperluan dan matlamat pembangunan negara. Sebahagian daripada matlamat ini sudah pun terkandung dalam pelbagai rancangan negara, termasuk dalam rancangan untuk mewujudkan Masyarakat Madani, Pelan Induk Perindustrian, Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Nasional, antara lain.
7. **Bertunjang pada mandat MIFC.** Akhirnya, Majlis Kepimpinan MIFC ialah mencipta dasar – melalui visi Pelan Tindakan Sektor Kewangan (2022 - 2026) BNM dan Pelan Induk Pasaran Modal 3 (2021 - 2025) SC untuk satu platform bagi program yang lebih diterajui industri untuk bersama-sama membangunkan fasa kewangan Islam yang seterusnya. Hal ini akan terus menjadi prinsip asas dalam perjalanan perubahan ini.

V. HIJRAH KE ISLAH: SEPULUH ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN

Perjalanan perubahan ini melangkaui slogan dan istilah baharu dan akan, dalam analisis akhir, ditakrifkan oleh keupayaannya untuk menghasilkan perubahan sebenar. Akhirnya, terbukti atau sebaliknya keberkesanan dan ketulenan perubahan tersebut perlu diukur melalui kesan positif dan berterusan untuk meningkatkan kehidupan, mata pencarian dan sifat ekonomi dan masyarakat serta bahagian yang diwakilinya.

Bahagian ketiga mengenai seruan untuk bertindak akan mula menunjukkan beberapa contoh awal perubahan di dalam keluk *Islah* dan akan memaparkan perubahan ini melalui pembentangan contoh-contoh dalam 18 projek berimpak dan demonstrasi (disebut Projek Berimpak MLC) di bawah sepuluh kategori dan bidang perubahan. Ini adalah projek yang telah pun dimulakan atau akan dilancarkan bersama-sama pada atau di sekitar Forum Global Ekonomi dan Kewangan Islam pada 28 dan 29 Mei 2024, yang mana Kertas Kedudukan ini juga akan dilancarkan.

Sebelum itu, dalam segmen ini dan di bahagian ini, dan berpandukan kepada prinsip-prinsip perubahan yang digariskan di atas, kami menyediakan jadual seperti di bawah berkenaan dengan sepuluh anjakan atau tema yang disarankan tentang apakah yang diperlukan dalam perubahan atau *Hijrah* ke keluk-S:

- 1. Anjakan daripada sekadar bentuk sah dari segi perundangan ke bentuk yang lebih saksama: Dari Halal ke Halal dan Tayyib.** Walaupun terdapat banyak instrumen dan produk yang sudah memenuhi pertimbangan dari segi bentuk perundangan, wujudnya keperluan untuk meluaskan dan mendalami perkara ini dengan lebih lanjut. Untuk benar-benar mendalami dan memanifestasikan rangka kerja sedia ada seperti prinsip VBI dan Panduan Maqasid Al-Syariah dan untuk benar-benar berganjak daripada sistem *Halal* semata-mata (patuh Syariah) kepada sistem yang lebih *Halal* dan *Tayyib* (didorong Syariah dan berimpak Syariah).
- 2. Anjakan untuk mendalami dan meluaskan spektrum instrumen kewangan Islam (1): meningkatkan pembentukan modal risiko ekuiti.** Ini bermakna membuka lebih banyak modal berisiko yang mana risiko dan ganjaran melalui pembiayaan penyertaan, struktur mudarabah dan musyarakah berlaku ke dalam pasaran, melalui pelbagai saluran ekuiti, ekuiti persendirian, dan modal teroka, antara lain, melalui penggunaan lebih banyak modal daripada kumpulan simpanan. Ini akan menjadi kunci untuk mewujudkan ekosistem penyedia modal yang lebih cergas, pengantara modal dan asas keusahawanan yang lebih inklusif, meritokrasi dan progresif.
- 3. Anjakan untuk mendalami dan meluaskan spektrum instrumen kewangan Islam (2): meluaskan dan mendalami modal dermawan.** Hal ini termasuk penambahbaikan berterusan dan membuka kunci saluran zakat, wakaf, sadaqah dan qard hasan sedia ada di bawah sistem kewangan sosial Islam, tetapi juga untuk menyalurkan idea dan amalan baharu untuk memasukkan mekanisme pembuatan pasaran yang lebih cekap, untuk memanfaatkan dan menggabungkan dengan amalan konvensional seperti CSR, wakaf dan penyediaan barangan awam.
- 4. Anjakan dalam memfokuskan kewangan Islam agar berada dalam pemahaman dan hubungan yang lebih baik dengan ekonomi Islam dan bidang lain yang berkaitan.** Ini bermakna, antara lain, untuk menempatkan kewangan Islam dengan lebih dekat dengan konsep asas ekonomi seperti fungsi dan penciptaan wang, masyarakat yang adil dan saksama dan pembinaan masyarakat bertamadun. Topik seperti sifat, peranan dan fungsi wang, penciptaan wang termasuk wang fiat, sistem perbankan rizab pecahan, sistem perbankan bayangan, sifat pengeluaran, penggunaan dan pengedaran dan sebagainya boleh dijangka menjadi antara bidang-bidang penyelidikan yang perlu diterokai.
- 5. Anjakan untuk membuat rangkuman dan akses kewangan yang lebih besar.** Perintah dalam Al-Quran (Al-Quran, 59:7) adalah jelas bahawa kekayaan bukan sahaja perlu beredar dalam kalangan orang kaya dan oleh itu rangkuman kewangan bagi mereka yang paling memerlukan sebenarnya merupakan kewajipan yang jelas dalam sistem kewangan.
- 6. Anjakan untuk menekankan pemeraksanaan yang lebih besar dalam kalangan individu dan masyarakat melalui instrumen kewangan Islam.** Kewangan dengan semua kepentingan dan kuasanya bukanlah satu-satunya instrumen yang mendorong pembinaan kapasiti dan keupayaan mereka yang dibiayai - individu, syarikat,

usahawan atau institusi. Walaupun kewangan merupakan syarat yang diperlukan untuk pembangunan, ia bukanlah syarat yang cukup dengan sendirinya. Terdapat faktor lain termasuk kualiti pengurusan dan tadbir urus serta disiplin pelaksanaan dan operasi, antara lain. Dalam hal ini, kewangan dan instrumennya mempunyai kapasiti untuk memacu piawaian dan tingkah laku melalui syarat kontrak, perjanjian dan keperluan pasaran. Sebagai contoh, pembiayaan qard hasan dengan piawaian prestasi selalunya akan memberikan hasil yang lebih baik dan berkekalan daripada sadaqah secara langsung melalui dana sadaqah dan CSR. Atau dalam nada yang serupa penggunaan dana zakat dan wakaf untuk lebih kepada struktur "ajar mereka menangkap ikan" daripada "berikan ikan".

7. *Anjakan kepada bukan sekadar amar ma'ruf, tetapi juga mencari peluang menerapkan amalan nahi mungkar melalui pengaturan kewangan.* Tatkala kita mencatatkan keluk *Islah* kewangan Islam dalam keluk *Islah* keseluruhan untuk pembangunan negara, selalu diperhatikan bahawa laluan pembangunan negara kita telah pun dipenuhi dengan segala bentuk rancangan transformasi dan pembangunan yang direka bentuk dengan baik meliputi semua jenis aktiviti dan sektor. Hal ini sudah tentunya bagus, bagaimanapun, kebanyakannya walaupun tidak banyak daripada rancangan ini cenderung dalam kategori amar ma'ruf: menambah baik pengangkutan awam, meningkatkan pendidikan, membina keusahawanan yang lebih baik, peralihan kepada sifar bersih, dan seumpamanya. Selalunya, batasan akhirnya dan batu penghalang rancangan ini telah menjadi halangan struktur yang mendalam di sekitar realiti rasuah, kronisme, kartel, birokrasi, dan pangkalan kuasa. Lapan Inisiatif Pembaharuan Struktur Model Ekonomi Baharu (2010) yang kini agak dilupakan sebagai contoh adalah percubaan untuk cuba menangani sebahagian daripada ini melalui inisiatif nahi mungkar. Kewangan dan kewangan Islam mempunyai potensi untuk mengenakan piawaian prestasi yang mula menghilangkan beberapa halangan struktur ini dan keluk *Islah* ini harus melihat kemungkinan ini. Sebagai contoh, Sukuk SRI dengan piawaian prestasi yang ketat dan kewajipan akauntabiliti dan ketelusan yang tinggi adalah instrumen yang mujarab untuk memacu perubahan penting tersebut dalam melakukan nahi mungkar dan bukan hanya amar ma'ruf. Satu contoh yang ditunjukkan oleh salah satu projek demonstrasi yang dipamerkan ialah penggunaan dana zakat di Kedah untuk membantu pesawah mengatasi kelemahan amalan kewangan yang berpunca daripada amalan kartel di sekitar sistem padi kunca.

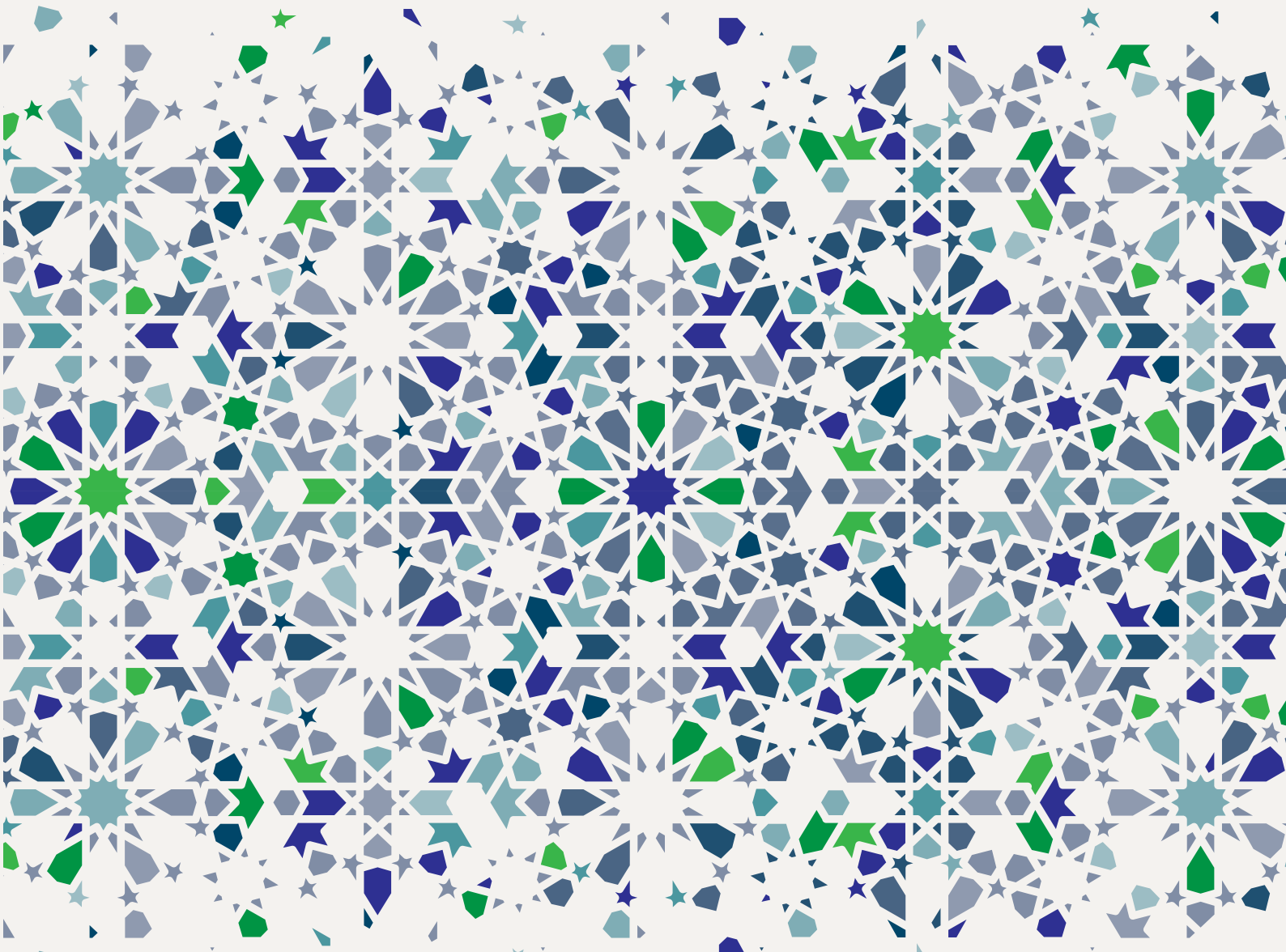
8. *Anjakan kepada memanfaatkan teknologi yang lebih baik dan inovasi yang baik dalam kewangan Islam.* Pada zaman kegemilangan Islam, teknologi dan inovasi berleluasa dalam tradisi Islam, dengan cendekiawan Islam menerima kemajuan sains dan menyumbang kepada bidang seperti matematik, astronomi, perubatan, dan seni bina. Hari ini, dengan kebangkitan penyelesaian fintech, kita berpeluang untuk memacu pertumbuhan kewangan Islam ke hadapan menerusi penggunaan teknologi untuk meningkatkan

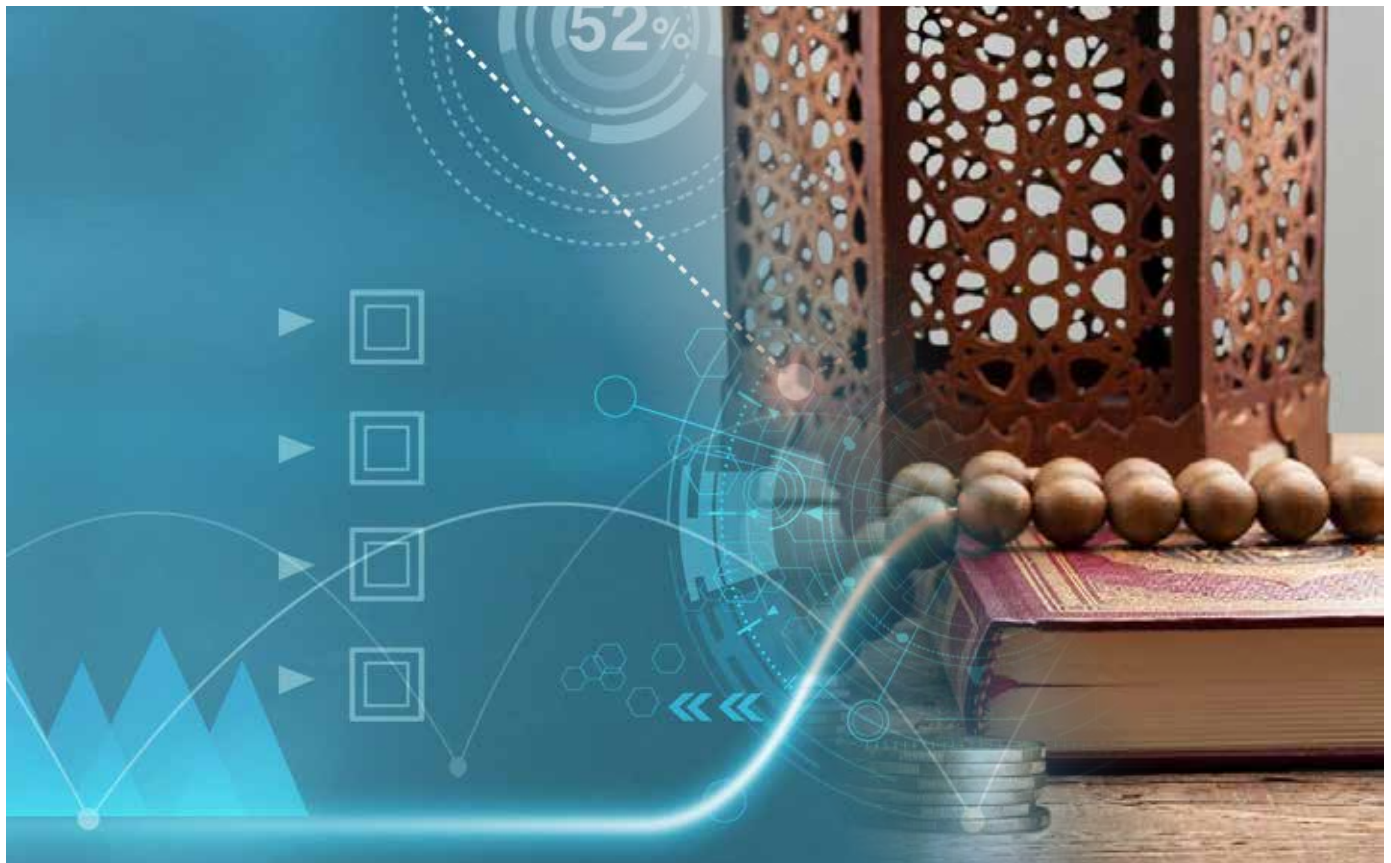
kebolehcapaian, ketelusan dan kecekapan. Adalah penting untuk kita menumpukan pada membangunkan penyelesaian fintech patuh Syariah yang inovatif untuk kekal berdaya saing dalam era digital. Secara keseluruhan, dengan memanfaatkan teknologi dan inovasi yang baik, kita boleh memastikan kewangan Islam kekal relevan dan berdaya saing sambil menegakkan piawaian integriti dan pematuhan yang tertinggi.

9. *Anjakan untuk menambah baik pembentukan bakat, pembinaan kapasiti dan pembangunan institusi.* Banyak usaha membanggakan sudah pun dilakukan dengan wujudnya rangka kerja institusi yang komprehensif, terutamanya sepanjang tempoh 40 tahun yang lalu. Namun begitu, atas semangat penambahbaikan berterusan, terdapat keperluan yang mendesak untuk terus mengutamakan pembentukan bakat, pembinaan kapasiti dan pembangunan institusi dalam kewangan Islam. Ini boleh dicapai melalui program pendidikan dan latihan bersasar yang ditumpukan pada kewangan patuh Syariah, serta inisiatif untuk membangunkan kemahiran khusus dalam bidang seperti perbankan Islam, takaful dan sukuk. Dengan memupuk bakat dan meningkatkan kepakaran dalam industri, kita boleh memastikan masa depan yang mampan untuk kewangan Islam, menegakkan prinsip kewangan beretika, dan memenuhi permintaan yang semakin meningkat untuk produk dan perkhidmatan patuh Syariah. Dalam konteks ini, adalah wajar ditekankan dengan jelas bahawa pembangunan institusi yang kukuh dan berkebolehan, dengan piawaian dan amalan terbaik tadbir urus, pengurusan risiko dan keupayaan penyampaian dalam kalangan pemain industri - daripada kewangan Islam, institusi, GLIC, badan pemikir, institusi penyelidikan dan akademik, hingga majlis agama negeri dan persekutuan yang menguruskan zakat, waqaf dan sadaqah antara lain, akhirnya akan menjadi elemen yang sangat kritikal untuk kejayaan yang berterusan bagi membina keluk yang seterusnya ini.

10. *Anjakan untuk meningkatkan kepimpinan pemikiran dan pembangunan ilmu pengetahuan.* Keperluan untuk kepimpinan pemikiran dan pembangunan ilmu pengetahuan dalam kewangan Islam adalah penting untuk mempromosikan inovasi, menambah baik amalan industri, dan mengembangkan penerimaan globalnya. Dengan melabur dalam platform penyelidikan, pendidikan dan kerjasama, kita boleh memacu inovasi, memupuk pemahaman yang lebih mendalam tentang prinsip Syariah, dan menangani cabaran yang sedang berkembang muncul dalam industri kewangan Islam. Inisiatif kepimpinan pemikiran bukan sahaja akan meningkatkan wacana mengenai kewangan Islam tetapi juga menyumbang kepada pertumbuhan dan pengiktirafan globalnya. Melalui pembelajaran berterusan, berkongsi pandangan, dan menggalakkan amalan terbaik, kita boleh mengukuhkan asas kewangan Islam, memperkaya kumpulan bakat, dan memajukan industri ke arah kemampanan dan kepentingan yang lebih besar dalam landskap kewangan.

Seruan untuk Bertindak:
Bersama-sama mencipta
Keluk *Islah* Seterusnya
untuk Kewangan dan
Ekonomi Islam

Kertas Kedudukan ini mempunyai tiga matlamat utama, dan diketengahkan dalam tiga bahagian utama. Pertama, ia bertujuan untuk menilai keadaan semasa perkembangan kewangan Islam di Malaysia dan seterusnya, seperti yang diperincikan dalam Bahagian 1. Kedua, ia bertujuan untuk menyemak semula dan mengenal pasti keperluan untuk perubahan sebagai tindak balas kepada cabaran dan peluang sedia ada, dengan mengambil kira perkembangan dan trend semasa dan masa depan di Malaysia dan di peringkat global. Perkara ini diringkaskan dalam Bahagian 2.

Dan ketiga, dan yang paling penting, Kertas Kedudukan ini akhirnya adalah seruan untuk bertindak. Dan bahagian ini (Bahagian 3), selanjutnya menggariskan saranan yang penting dan boleh diambil tindakan oleh penggubal dasar, pemain industri, pengawal selia dan sarjana untuk melakar gelombang baharu yang diperlukan demi menjadikan kewangan Islam dan sememangnya keseluruhan disiplin kewangan itu sendiri, untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik kepada ekonomi benar, dan dalam proses untuk membangunkan dan membina semula masyarakat yang lebih adil dan progresif. Secara khususnya, bahagian ini menggariskan:

- ◆ **Lima teras utama**
- ◆ **10 bidang tumpuan dalam pembenihan dan membangunkan keluk *Islah* baharu untuk kewangan Islam**
- ◆ **18 Projek Berimpak MLC (MIP) awal sebagai demonstrasi jenis projek, produk dan amalan yang mencerminkan *Islah* yang diperlukan untuk melakar gelombang pembangunan kewangan Islam seterusnya yang akan dimanifestasikan melalui realisasi rangka kerja sedia ada seperti VBI dan Panduan Maqasid Al- Syaria untuk Pasaran Modal Islam dan menerima pakai anjakan daripada ekosistem patuh Syariah *Halal* ke arah ekosistem hasil Syariah yang lebih *Tayyib*.**

i. LIMA TERAS UTAMA

Memperkukuh Keluk-S bahagian 1: Memperkukuh inisiatif dan program sedia ada

Ini akan meliputi semua inisiatif sedia ada di bawah sistem kewangan Islam yang komprehensif sehingga kini. Ini termasuk dalam perbankan Islam, pasaran modal Islam, ekuiti Islam, takaful dan IKBB Islam lain dan institusi pelengkap lain dalam institusi akademik, penyelidikan dan sokongan seperti institusi piawaian serta kumpulan industri.

Menyemai dan membangunkan bahagian 2 Keluk-S: Membina Keluk *Islah* baharu untuk kewangan Islam

Usaha ini selanjutnya dikategorikan di bawah sepuluh bidang tumpuan keluk *Islah* baharu yang dibincangkan dalam segmen selanjutnya.

Demonstrasi kesan melalui Projek Berimpak MLC

Banyak idea dan konsep ini, termasuk antara lain, konsep *Islah* dan *Tayyib* boleh berpotensi menjadi agak abstrak dan kabur jika dibiarkan tanpa memberi contoh. Ia menjadi lebih nyata apabila dilakukan demonstrasi dengan menggunakan kes-kes dan aplikasi sebenar dalam dunia. Semasa kami melakukan kerja pembangunan industri, dalam mencipta gelombang baharu untuk industri, adalah tidak mungkin dan tidak praktikal untuk mengharapkan kewujudan ekosistem yang berfungsi sepenuhnya dengan segera. Hal ini semestinya memerlukan masa, penjujukan, kebergantungan laluan dan komitmen masa, ketekalan dan sumber secara beransur-ansur dan mantap. Seperti yang sering diperkatakan, tidak mungkin dan tidak wajar untuk "mendidihkan lautan". Namun begitu, untuk mengekalkan tenaga dan momentum perjalanan transformasi, adalah penting untuk melaksanakan perubahan sistem akhir melalui pilihan yang teliti bagi projek yang boleh disiapkan dan demonstrasi projek berimpak dalam bidang utama dan pada saat-saat penting. Kami memanggil teknik ini "akupunktur transformasi" dan ia telah digunakan dalam pelbagai program tempatan berskala luas di peringkat nasional seperti Program Transformasi GLC antara tahun 2005 dan 2015 dengan sepuluh bidang tumpuan menegak operasi seperti pembangunan kepimpinan, tadbir urus lembaga, perolehan dan sebagainya telah digabungkan dengan program transformasi di syarikat utama seperti Tenaga Nasional Berhad, Telekom Malaysia Berhad, Sime Darby Berhad, Malayan Banking Berhad dan Kumpulan CIMB Berhad untuk melaksanakan perubahan sekecil jarum yang akhirnya merebak untuk memberi impak kepada seluruh sistem.

Kertas Kedudukan ini merangkumi set awal 18 MIP sedemikian di bawah 10 bidang fokus *Islah* yang digariskan dalam segmen di bawah. Ia juga wajar untuk ditekankan dan kaveat bahawa ini adalah set awal demonstrasi projek. Ia juga dipamerkan berdasarkan apa yang kini dalam pelbagai peringkat perbincangan dan perancangan yang disusun oleh pelbagai pemain industri. Kami ambil perhatian bahawa senarai MIP masa depan yang lebih lengkap dan tidak syak lagi boleh dan harus termasuk aspek dan bidang penting lain yang pada masa ini tidak terdapat atau kurang diliputi dalam senarai awal ini contohnya, dalam menangani antara lain, isu kritikal seperti perlindungan sosial yang lebih baik untuk menangani penuaan, peralihan tenaga negara dan penyesuaian iklim, dan makanan. Kami berharap pemain industri akan melihat kesan demonstrasi daripada senarai awal ini untuk mencetuskan tindakan konstruktif bagi membangunkan produk, program dan amalan yang akan menangani dengan lebih baik banyak bidang dalam sektor ekonomi benar dan dalam masyarakat yang kami pasti perlu menangani dalam beberapa bulan dan tahun yang akan datang.

Berjemaah: Melakukan usaha ini bersama-sama

Ciri-ciri perubahan yang diperlukan, skala dan kerumitan sektor kewangan dan pelbagai jenis pemain dan pihak berkepentingan dengan banyak silo dan kepentingan sempit bermakna ini adalah tindakan kolektif klasik yang mustahak untuk menangani dan memang menuntut semula masalah global atau sekurang-kurangnya kewangan negara yang lazim. Pengalaman telah mengajar kami bahawa satu-satunya cara yang mampan ke hadapan untuk menangani perkara ini adalah dengan membina kepercayaan, rangkaian dan kesalingan bersama untuk diterapkan dalam proses perubahan. Khususnya, kita mesti mengelak perangkap dengan melihat prospek daripada perspektif yang sempit, bertelagah dalam perkara yang sangat kecil dan mencari kesalahan yang kecil dalam orientasi kita dan kebanyakannya tidak membina dalam interaksi kita. Sesungguhnya kehilangan *ijtihad* sering disebut sebagai punca utama kemerosotan dan kejatuhan tamadun Islam sepanjang sejarah kita. Untuk melabur dan membangunkan modal sosial dan kepercayaan di dalam industri kewangan Islam untuk mencetus gelombang seterusnya, keluk *Islah*, akan menjadi kunci. Dalam hal ini, *insya-Allah* MLC jika diberi mandat berharap untuk memainkan peranan kami, antara lain, sebagai pemudah cara dan pelengkap untuk badan kawal selia dan penggubal dasar dengan pemain industri dan ulama'.

5

Disiplin dalam tindakan dan pelaksanaan

Akhirnya, perubahan yang berkesan dan mampan hanya boleh berlaku melalui disiplin tindakan yang berkesan dan pelaksanaan yang kukuh dan berdisiplin.

Antara lain, ia bermakna memilih perkara yang betul untuk dilakukan (iaitu strategi), menyelesaikannya dengan betul, iaitu cekap dan dengan kualiti yang betul (iaitu operasi dan pelaksanaan), dan melakukan semuanya dengan cara yang betul (iaitu etika dan tadbir urus). Teras utama seperti ini menggambarkan lagi hasrat Majlis agar saranan-saranannya memberi manfaat kepada industri. Sehubungan dengan itu, Majlis seterusnya mengesyorkan penerimaan pakai perkara-perkara berikut:

1. Menerima pakai pendekatan pengurusan program untuk melaksanakan apa yang pada asasnya adalah program transformasi.
2. Wujudkan garis masa yang sesuai untuk program termasuk pencapaian penting dan penyampaian. Sebagai contoh, program biasa dengan skala, skop dan cita-cita yang seumpama ini ialah sepuluh tahun.
3. Menubuhkan dan memantapkan barisan kakitangan yang diperlukan untuk memantau, memandu, menyelesaikan masalah dan membangunkan pelbagai program dan projek. Ini biasanya dilakukan di Sekretariat atau Pejabat Pengurusan Transformasi untuk program sedemikian.
4. Mewujudkan mekanisme yang sesuai bagi Entiti Pengawasan dan Penajaan untuk Program. Memandangkan skala dan skop sesuatu program, ini lazimnya melibatkan tahap pengawasan dan penajaan yang sangat tinggi atau tertinggi yang melibatkan pelantikan peringkat menteri dan di peringkat ketua badan kawal selia dan penggubal dasar yang berkaitan. Jawatankuasa pengawasan peringkat tinggi sedemikian akan bermesyuarat secara berkala sepanjang tempoh transformasi, biasanya secara purata 3 hingga 4 kali setahun. Berdasarkan pengalaman lepas, dalam kes Program Transformasi GLC misalnya, antara tahun 2005 hingga 2015, sejumlah 29 mesyuarat Jawatankuasa Putrajaya dipengerusikan sama ada Perdana Menteri atau Menteri yang bertanggungjawab sepanjang tempoh transformasi 10 tahun.
5. Dalam mewujudkan Transformasi yang berterusan Program, seperti Pengawasan dan Penajaan Entiti, dengan Sekretariat, perlu mewujudkan rancangan terperinci, sasaran, kedua-dua kualitatif dan kuantitatif, pencapaian, peranan dan akauntabiliti dalam lingkungan pemahaman dan artikulasi keseluruhan tentang perkara yang akan menentukan kejayaan program transformasi.
6. Akauntabiliti, ketelusan, komunikasi dan pelaporan berkala. Setelah diwujudkan, program transformasi sebegini lazimnya memerlukan dan sememangnya akan diperkukuh melalui pelaporan yang tetap dan konsisten melalui mekanisme dan peranti seperti laporan awam berkala, sesi libat urus yang kerap dengan pihak berkepentingan, dan penampilan akhbar dan persidangan secara berkala.

Melabur dan membangunkan modal sosial dan kepercayaan dalam industri kewangan Islam untuk melakarkan gelombang seterusnya, keluk Islah, akan menjadi kunci kejayaan

ii. 10 BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA) DAN 18 PROJEK BERIMPAK MLC (MIP) AWAL

Seperti yang dinyatakan di atas, kejayaan idea dan strategi *Islah* dan untuk melakukan anjakan kepada kewangan Islam daripada konsep *Halal* ke *Tayyib* akhirnya akan ditentukan oleh keupayaan untuk menunjukkan impak seperti kata pepatah “paras tiga kaki” iaitu dengan memberi sepenuh tumpuan pada penciptaan kesan dan hasil. Dalam hal ini, kami telah menggariskan sepuluh Bidang Tumpuan Utama MLC (MLC KFA atau MKFA) dan 18 MIP awal seperti dinyatakan dalam jadual di bawah.

Seperti yang dinyatakan di atas, adalah wajar diketengahkan sekali lagi dan sebagai kaveat bahawa ini ialah senarai awal MIP yang tidak bertujuan untuk menjadi senarai muktamad dan bukan merangkumi semua. Ini merupakan set awal idea dan projek yang sedia untuk diumumkan dan dilancarkan, dan mencerminkan tindakan kolektif daripada industri dan pengawal selia. Sememangnya, sebahagiannya sudah pun wujud dan kami mengambil peluang ini, bertepatan dengan pelancaran Kertas Kedudukan ini untuk menyeru kepada peningkatan dalam skala, cita-cita dan kepantasan mengikut kesesuaian. Terdapat pelbagai MIP berpotensi dalam perancangan kerana kami boleh jangka bahawa dalam tempoh sepuluh tahun jika diterima pakai, insya-Allah akan ada lebih banyak lagi.

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
1 MEMAJUKAN AGENDA ANTARABANGSA MIFC

PROJEK (MIP)	1. Kerjasama dengan Komite Nasional Ekonomi dan Kewangan Syariah, Indonesia (KNEKS) 2. Kerjasama dengan Majlis Pembangunan Perdagangan Hong Kong (HKTDCC) 17. Kerjasama dengan Pejabat Kewangan Presiden Republik Türkiye (CBFO) 18. Kerjasama dengan Majlis Kewangan Islam United Kingdom (UKIFC)
GARIS KASAR	Kerjasama bertujuan untuk mengukuhkan hubungan antarabangsa melalui pelbagai bidang tumpuan, termasuk inovasi produk kewangan Islam; memudah cara dan menggalakkan pembangunan aktiviti kewangan rentas sempadan; dan pembinaan kapasiti dan pendidikan.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 4 (Ekonomi Islam), 9 (Pembinaan Bakat dan Kapasiti) dan 10 (Pembangunan Ilmu Pengetahuan)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
2 MENEROKA POTENSI MODAL DERMAWAN

PROJEK (MIP)	3. Bursa Sosial (inisiatif oleh Suruhanjaya Sekuriti Malaysia)
GARIS KASAR	Bursa Sosial akan berfungsi sebagai platform khusus untuk membiayai projek dan perniagaan yang mengutamakan impak pada masyarakat dan alam sekitar di samping keuntungan.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Manfaat), 3 (Modal Dermawan) dan 5 (Rangkuman Kewangan)

3

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MENEROKA POTENSI MODAL RISIKO EKUITI

PROJEK (MIP) 4. Dana Pemacu – peruntukan khas yang baharu untuk pelaburan pasaran swasta di Malaysia (inisiatif oleh KWAP)

GARIS KASAR Sejumlah RM6 bilion telah diperuntukkan untuk Dana Pemacu, dengan 50% (atau RM3 bilion) berfokuskan Syariah, meneroka potensi modal ekuiti Islam dalam mewujudkan lebih impak Syariah dan meningkatkan pasaran swasta.

PAUTAN KE ISLAH
(RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN) Anjakan 1 (Lebih Banyak Bahan), 2 (Membuka Kunci Modal Risiko Ekuiti) dan 6 (Memperkasakan Lebih Besar)

4

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MENGUKUHKAN WAKAF

PROJEK (MIP) 5. Sukuk berkaitan wakaf

GARIS KASAR Terokai terbitan sukuk berkaitan wakaf sebagai mekanisme untuk mengumpul dana bagi projek berimpak seperti sekolah, hospital, dsb.

PAUTAN KE ISLAH
(RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN) Anjakan 3 (Modal Dermawan), 5 (Rangkuman Kewangan) dan 6 (Pemeriksaan Lebih Besar)

5

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MEMPERKUKUHKAN ZAKAT

PROJEK (MIP) 6. 'Projek Hassan' (inisiatif oleh MLC, LZNK, INCEIF dan bank ahli AIBIM)

GARIS KASAR MLC, AIBIM dan Universiti INCEIF akan bekerjasama dengan Lembaga Zakat Negeri Kedah untuk mempertingkatkan inisiatif zakat untuk manfaat asnaf (penerima zakat).

PAUTAN KE ISLAH
(RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN) Anjakan 3 (Modal Dermawan), 5 (Rangkuman Kewangan), 6 (Pemeriksaan Lebih Besar), 7 (Nahi Munkar)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)

MEMARTABATKAN ILMU PENGETAHUAN, PEMBINAAN KEUPAYAAN DAN PEMBANGUNAN INSTITUSI

PROJEK (MIP)	7. Pusat Kecemerlangan Ekonomi Islam (inisiatif oleh Universiti INCEIF dan MLC)
GARIS KASAR	Pusat penyelidikan akademik untuk memajukan bidang ekonomi Islam dan untuk mencari dan menghubungkan kewangan Islam dan ekonomi Islam dengan lebih baik.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 9 (Bakat, Kapasiti dan Pembinaan Institusi) dan 10 (Ilmu Pengetahuan)
PROJEK (MIP)	8. Pembangunan Program Global untuk Pakar Ekonomi Islam (inisiatif oleh BNM dan rakan pelaksana)
GARIS KASAR	Program yang bertujuan untuk memupuk kader ahli ekonomi yang dinamik dan berkemahiran tinggi yang dilengkapi dengan ilmu pengetahuan dan kepakaran untuk menangani cabaran ekonomi kontemporari.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 9 (Bakat, Kapasiti dan Pembinaan Institusi) dan 10 (Pengetahuan)
PROJEK (MIP)	9. Penerbitan Kertas Perbincangan Kajian Ulama Konsep <i>Tayyib</i> (oleh ISRA Universiti-INCEIF)
GARIS KASAR	Projek ini bertujuan untuk menjelaskan secara menyeluruh intipati <i>Tayyib</i> dan meneroka aplikasi praktikal, akhirnya berfungsi sebagai rujukan untuk memahami dan melaksanakan konsep <i>Tayyib</i> .
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Intipati) dan 10 (Pengetahuan)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)

MENGUKUHKAN TAKAFUL

PROJEK (MIP)	10. Kad Skor Maqasid Syariah untuk Takaful (inisiatif oleh Persatuan Takaful Malaysia – MTA dengan INCEIF)
GARIS KASAR	Alat ukuran untuk menunjukkan dan mengesahkan VBIT berdasarkan Maqasid al-Syariah.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Intipati) dan 10 (Ilmu Pengetahuan)
PROJEK (MIP)	11. Skim Takaful Perubatan Pascas Persaraan (inisiatif oleh MTA)
OUTLINE	Penyelesaian inovatif yang menangani perlindungan perubatan selepas bersara untuk pesara.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 5 (Rangkuman Kewangan), 6 (Pemeriksaan Lebih Besar)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MENINGKATKAN KETERANGKUMAN DAN KEUSAHAWANAN

PROJEK (MIP)	12. Meningkatkan iTEKAD (inisiatif oleh BNM dan ahli AIBIM)
GARIS KASAR	Untuk meluaskan jangkauan dan keberkesanan inisiatif iTEKAD BNM.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Intipati), 3 (Modal Dermawan), 5 (Rangkuman Kewangan), 6 (Pemeriksaan Lebih Besar), 8 (Teknologi dan Inovasi)
PROJEK (MIP)	13. Keusahawanan (inisiatif oleh bank ahli AIBIM)
GARIS KASAR	Bank-bank ahli AIBIM dengan kerjasama MLC meningkatkan program keusahawanan masing-masing, khususnya menyasarkan PKS dan memasukkan "Ekonomi Pasar Malam"
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Manfaat), 3 (Modal Dermawan), 5 (Rangkuman Kewangan), 6 (Pemeriksaan Lebih Besar), 8 (Teknologi dan Inovasi)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MENINGKATKAN KELESTARIAN

PROJEK (MIP)	14. Sukuk SRI Biodiversiti (inisiatif oleh MOF)
GARIS KASAR	Terbitan sukuk, dengan unsur-unsur sukuk SRI berjumlah sehingga RM1b seperti yang diumumkan dalam Bajet 2024 yang melibatkan misalnya, rancangan penanaman semula hutan terdegradasi.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Manfaat), 4 (Ekonomi Islam).
PROJEK (MIP)	15. Menghijaukan Perniagaan Halal – (satu inisiatif oleh MOF, BNM, IsDB dan Hab Bank Dunia Malaysia)
GARIS KASAR	Untuk membantu dan memberi insentif kepada syarikat Halal untuk bergerak ke arah menghijaukan operasi mereka.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Manfaat), 4 (Ekonomi Islam), 8 (Teknik dan Inovasi)

BIDANG TUMPUAN UTAMA MLC (MKFA)
MEMPERCEPAT PENGGUNAAN INOVASI DIGITAL & TEKNOLOGI

PROJEK (MIP)	16. Pembangunan pendekatan saringan saham patuh Syariah yang dipacu oleh teknologi (termasuk AI, Big Data, Blockchain)
GARIS KASAR	Memanfaatkan teknologi canggih seperti kecerdasan buatan untuk menyaring pematuhan Syariah bagi syarikat tersenarai awam (PLC), pendekatan yang boleh memudahkan pembangunan spektrum yang lebih luas bagi aktiviti pelaburan patuh Syariah dengan memasukkan elemen seperti Maqasid Al-Syariah dan ESG ke dalam metodologi saringan.
PAUTAN KE ISLAH (RUJUK BAHAGIAN MENGENAI 10 ANJAKAN UNTUK PERUBAHAN)	Anjakan 1 (Lebih Banyak Manfaat) dan 8 (Teknik dan Inovasi)

KESIMPULAN – SERUAN UNTUK BERTINDAK: MENGGERAKKAN *ISLAH* MELALUI KEWANGAN ISLAM

Kami tunjangi semangat Kertas Kedudukan ini dengan istilah "*Islah*". Dari segi bahasa, istilah itu bermaksud reformasi, penambahbaikan dan pemulihan sesuatu agar berada dalam keadaan fitrah yang semula jadi, sahih, dan baik.

Kami mengambil inspirasi istilah *Islah* daripada satu judul klasik mengenai tujuan ekonomi yang bertajuk *Islah al-Mal* (Reformasi Kekayaan) karya Imam Ibn Abi Al-Dunya, meskipun istilah ini terutamanya bermaksud reformasi, ia juga menekankan kepentingan penambahbaikan dan pemulihan ; untuk menjadikan sesuatu itu utuh, produktif dan bermatlamat semula. Sesungguhnya, walaupun kita bersyukur dengan kemajuan yang dicapai dalam tempoh pasca Merdeka, kita perlu cakna bahawa apa yang mendorong kita untuk berjaya pada hari ini tidak akan cukup untuk mendorong kita berjaya pada masa hadapan. Sudah tiba masanya untuk menyuntik semangat baharu tentang *Islah* atau reformasi demi melakar fasa pertumbuhan dan pembangunan yang seterusnya.

Mengimbas kembali, Kertas Kedudukan ini dibahagikan kepada tiga objektif utama. Pertama, untuk meninjau keadaan semasa berkaitan perkembangan kewangan Islam di Malaysia dan selanjutnya. Kedua, untuk mengkaji dan mengenal pasti kes untuk perubahan berdasarkan cabaran dan peluang sedia ada berpandukan trend dan perkembangan semasa dan masa depan di Malaysia dan dunia. Dan ketiga, untuk membuat cadangan penting dan boleh diambil tindakan oleh penggubal dasar, pemain industri, pengawal selia, dan sarjana demi melakarkan gelombang baharu yang diperlukan untuk mendorong kewangan Islam dan sememangnya keseluruhan disiplin kewangan itu sendiri untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik kepada ekonomi benar, dan dalam proses ini, untuk membina dan membina semula masyarakat yang lebih adil dan progresif.

Kertas Kedudukan ini adalah hasil maklum balas dan perbincangan dengan semua kumpulan pihak kepentingan yang meliputi, antara lain, pemain industri, kumpulan industri, pengawal selia, badan piawaian, badan pemikir, institusi akademik, Sarjan Kewangan Islam dan pihak media. Melalui lebih daripada 100 sesi libat urus yang substantif, mesyuarat industri, perbincangan meja bulat, ucapan, dan komunikasi di Malaysia dan di peringkat antarabangsa sepanjang 18 bulan yang lalu, selepas penubuhannya, Majlis Pimpinan MIFC sememangnya bertuah kerana telah memperoleh begitu banyak maklumat yang bermanfaat dan ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kami kepada semua maklum balas dan sumbangan yang tidak ternilai.

Maklum balas dan kesimpulan yang diperoleh adalah jelas sekali: Malaysia sememangnya boleh berbangga, *alhamdulillah*, telah mencapai begitu banyak kejayaan daripada dan melalui kewangan Islam sejak 60 tahun yang lalu. Walau bagaimanapun, kita perlu mengambil kedua-dua sikap berhemat dan oportunistik untuk mengiktiraf bahawa memandangkan terdapat pertemuhan megatrend utama di sekitar cabaran global berkaitan keterangkuman dan kelestarian serta meningkatnya batasan dan kelemahan sistem kewangan global, ini adalah masa yang sesuai untuk kewangan Islam mengambil kira peranan yang lebih menonjol, untuk satu langkah perubahan demi memangkin fasa baharu pertumbuhan dan pembangunan, bukan sahaja untuk memenuhi aspirasi dan rancangan negara bahkan berpotensi untuk menjadi model pembaharuan untuk ummah dan dunia.

Sehubungan itu, Kertas Kedudukan ini dipacu oleh tema "**Menggerakkan *Islah* melalui kewangan Islam**" dengan teks kecilnya "Memanfaatkan 60 tahun kemajuan dalam kewangan Islam; bersama-sama mencipta gelombang kejayaan seterusnya demi dunia yang lebih terangkum dan lestari."

Dalam konteks ini juga, Kertas Kedudukan ini telah menggariskan beberapa prinsip teras yang penting bagi membangunkan gelombang seterusnya, keluk *Islah* untuk dan melalui kewangan Islam:

7 Prinsip Perubahan (Bahagian 2, muka surat 23 hingga 24)

1. Pragmatisme, progresivisme dan keseimbangan
2. Pengiktirafan Keluk-S yang tidak dapat dielakkan
3. Memperkukuh inisiatif kewangan Islam sedia ada – bahagian pertama Keluk-S
4. Memupuk, meluaskan dan mengembangkan inisiatif kewangan Islam baharu – bahagian kedua Keluk-S
5. Bekerjasama dengan kewangan konvensional pada semua rangka kerja dan program kelestarian dan keterangkuman yang baik dan sejagat
6. Menyokong rancangan dan program penyelesaian pembangunan negara
7. Bertunjangkan dan fokus pada mandat MIFC

10 Anjakan Perubahan: *Hijrah* kepada *Islah* (Bahagian 2, muka surat 25 hingga 26)

1. Membentuk produk yang lebih saksama bukan sekadar patuh Syariah dari segi bentuk, daripada *Halal* kepada *Halal* dan *Tayyib*
2. Meningkatkan pembentukan modal risiko ekuiti
3. Meluaskan dan mendalami pembentukan modal kedermawanan
4. Menambah baik kedudukan kewangan Islam dalam ekonomi Islam
5. Rangkuman dan akses kewangan yang lebih besar
6. Memperkasakan individu dan masyarakat yang lebih besar melalui instrumen kewangan Islam
7. Bukan sekadar amar maaruf, malah nahi mungkar
8. Teknologi memanfaatkan yang lebih baik dan inovasi yang baik
9. Pembentukan bakat dan kapasiti dan pembinaan institusi yang lebih baik
10. Kepimpinan pemikiran dan pembangunan pengetahuan yang lebih baik

5 Teras Utama (Bahagian 3, muka surat 29 hingga 30)

1. Memanfaatkan Kejayaan: Mengukuhkan inisiatif sedia ada
2. Membangunkan keluk *Islah* baharu: benih, tumbuh, kembangkan inisiatif baharu, luaskan sempadan
3. Menunjukkan kuasa dan potensi melalui MIPs iaitu projek impak
4. *Berjemaah*: Lakukan bersama-sama
5. Disiplin dalam Tindakan dan Pelaksanaan – pengurusan program, mekanisme pengawasan dan penajaan yang kukuh, penubuhan sasaran kuantitatif dan kualitatif serta mekanisme komunikasi dan akauntabiliti.

10 Bidang Fokus Utama MLC (MKFA) (Bahagian 3, muka surat 31 hingga 34)

1. Memajukan Agenda Antarabangsa MIFC
2. Meneroka Potensi Modal Dermawan
3. Meneroka Potensi Modal Risiko Ekuiti
4. Mengukuhkan Wakaf
5. Mengukuhkan Zakat
6. Memartabatkan Ilmu Pengetahuan dan Pembinaan Kapasiti
7. Mengukuhkan Takaful
8. Meningkatkan Keterangkuman dan Keusahawanan
9. Meningkatkan Kelestarian
10. Mempercepatkan Penggunaan Inovasi dan Teknologi Digital

18 Projek Impak MLC (MIP) awal (Bahagian 3, muka surat 31 hingga 34)

1. Kerjasama MLC dengan Komite Nasional Ekonomi dan Kewangan Syariah, Indonesia (KNEKS)
2. Kerjasama MLC dengan Majlis Perdagangan dan Pembangunan Hong Kong (HKTRC)
3. Menubuhkan Bursa Sosial untuk perniagaan sosial (oleh Suruhanjaya Sekuriti)
4. Dana Pemacu RM3b berasaskan Syariah oleh KWAP
5. Sukuk Berkait Wakaf untuk Projek Berimpak
6. "Projek Hassan" Sawah Pintar Berskala Besar Asnaf (Smart SBBA) oleh Lembaga Zakat Negeri Kedah dengan Universiti INCEIF dan bank ahli AIBIM
7. Penubuhan Pusat Kecemerlangan Ekonomi Islam (inisiatif oleh Universiti INCEIF dan MLC)
8. Pembangunan Program Global untuk Ahli Ekonomi Pakar Islam (inisiatif oleh BNM dan rakan kongsi pelaksanaan)
9. Penerbitan Kertas Perbincangan Kajian Ulama Konsep *Tayyib* (oleh Universiti ISRA-INCEIF)
10. Pembangunan Kad Skor Maqasid Syariah (oleh Persatuan Takaful Malaysia)
11. Pelancaran Skim Takaful Perubatan Pasca Persaraan (oleh Persatuan Takaful Malaysia)
12. Meningkatkan iTEKAD (oleh BNM, bank ahli AIBIM)
13. Meningkatkan skim pembiayaan keusahawanan (oleh bank ahli AIBIM)
14. Sukuk SRI Biodiversiti RM1b (oleh MOF)
15. Menghijaukan Perniagaan Halal – (satu inisiatif oleh MOF, BNM, IsDB dan Hab Bank Dunia di Malaysia)
16. Pembangunan pendekatan saringan saham patuh Syariah yang dipacu oleh teknologi (cth AI, Big Data, Blockchain)
17. Kerjasama MLC dengan Pejabat Kewangan Presidensi Republik Türkiye (CBFO), Türkiye
18. Kerjasama MLC dengan Islamic Finance Council UK (UKIC), United Kingdom

Secara keseluruhannya, 50 perkara ini secara kolektif adalah blok pembinaan awal dalam membina gelombang baharu, keluk *Islah* baharu untuk kewangan Islam yang *insya-Allah* akan terus memajukan aspirasi negara Malaysia dan untuk menyumbang kepada ummah dan dunia dalam menjadikan kewangan dan kewangan Islam untuk berkhidmat kepada ekonomi benar demi berkhidmat kepada masyarakat supaya lebih adil, lestari dan progresif.

Bagi pihak Majlis kami ingin merakamkan setinggi-tinggi ucapan terima kasih dan penghargaan kepada ramai penyumbang dan pihak berkepentingan yang telah membantu menyediakan Kertas Kedudukan ini.

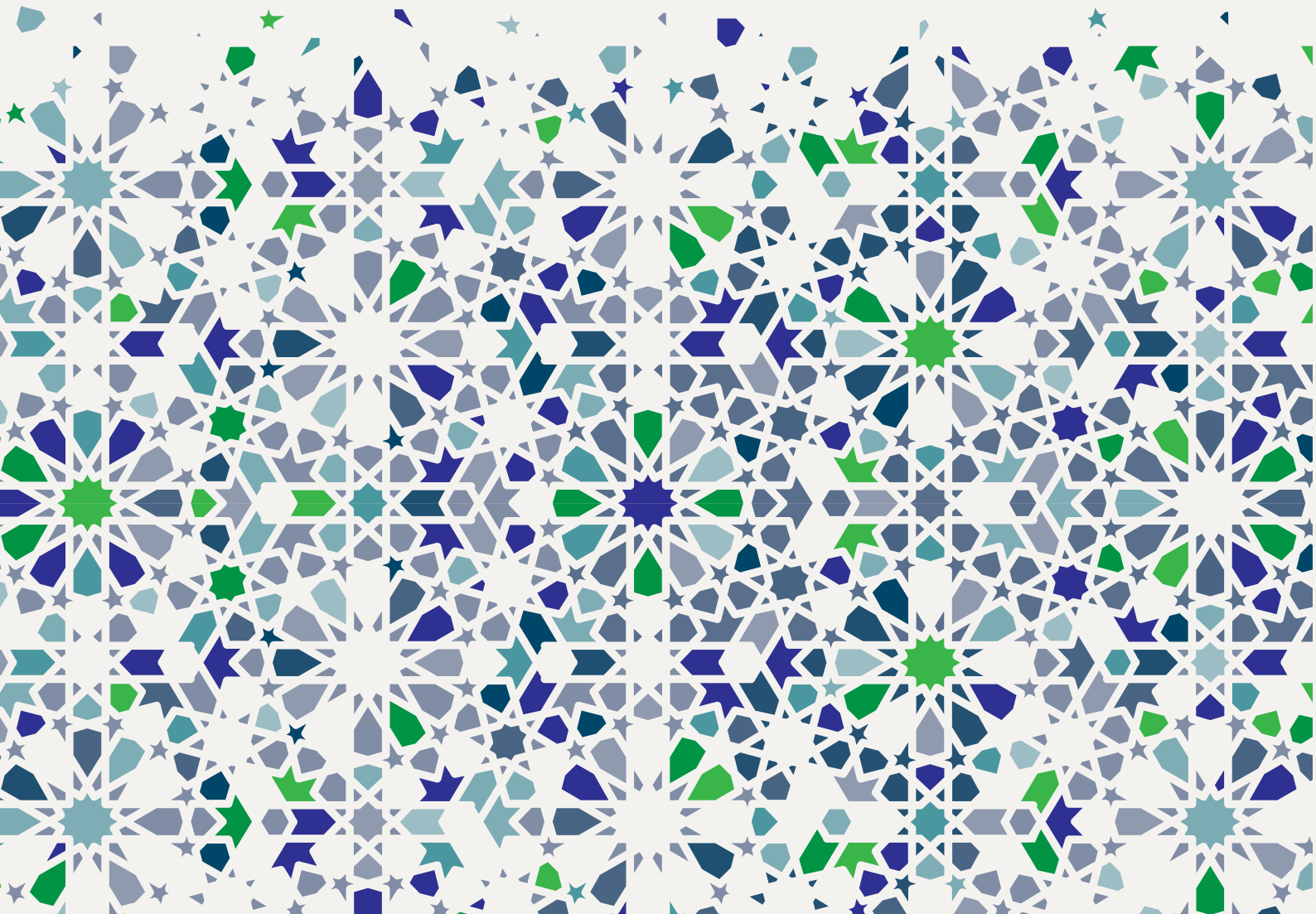
Seperti yang digariskan, Kertas Kedudukan ini mengkaji dan memanfaatkan kejayaan para perintis, pembina dan arkitek institusi sejak 60 tahun yang lalu. Inilah bukanlah satu pengakhiran, tetapi tidak syak lagi hanya satu permulaan. Mudah-mudahan usaha yang sedikit ini akan terus menyemarakkan proses reformasi atau *Islah* yang diperlukan demi menuntut kembali sifat kewangan lazim yang lebih terangkum dan lestari melalui kuasa kewangan Islam yang mendalam. Ini adalah seruan yang penting, bukan sahaja untuk bertindak, tetapi lebih-lebih lagi untuk bertindak secara kolektif. Semoga kita bersatu tenaga, bekerjasama dan semoga Allah SWT membimbing dan membantu kita dalam usaha murni ini, *insha-Allah*.

وَبِاللّٰهِ التَّوْفِیْقُ

**Menggerakkan *Islah*
melalui Kewangan Islam –
Memanfaatkan 60 tahun
kemajuan dalam kewangan
Islam; bersama-sama
mencipta gelombang
kejayaan yang seterusnya
ke arah dunia yang lebih
terangkum inklusif dan
lestari**

Lampiran

i. Glosari

Istilah

Definisi

Asnaf	Dalam kewangan dan kebajikan Islam, "asnaf" merujuk kepada kategori penerima zakat yang layak (pemberian sedekah yang wajib). Kategori-kategori ini termasuk fakir, miskin, orang yang berhutang, orang yang bekerja untuk mentadbirkan zakat, orang yang baru memeluk Islam, orang tawanan, musafir yang memerlukan, dan mereka yang berjuang di jalan Allah.
Berjemaah	Berdasarkan kata dasar "jemaah", ia biasanya merujuk kepada jemaah atau kumpulan orang, khususnya dalam konteks solat berjemaah dan aktiviti kerohanian kolektif. Konsep jemaah juga meluas kepada idea komuniti atau perhimpunan kolektif dalam ajaran Islam, menekankan kepentingan perpaduan dan sokongan bersama dalam kalangan orang yang beriman.
Halal	Halal merujuk kepada apa yang dibenarkan atau halal dalam syariat Islam. Ia terpakai kepada pelbagai aspek kehidupan, termasuk makanan, kewangan, dan tingkah laku umum, dan ditentukan dengan mematuhi prinsip dan garis panduan Islam.
Hijrah	Konsep hijrah melambangkan aspek penting dalam Islam; ia menunjukkan keimanan, pengorbanan, dan ketabahan dalam menghadapi kesukaran. Dalam konteks kewangan Islam, hijrah merujuk kepada trend yang semakin meningkat dalam kalangan sebilangan umat Islam untuk beralih daripada kewangan berasaskan konvensional kepada alternatif kewangan patuh syariah.
Islah	Dalam konteks kewangan Islam, <i>Islah</i> merujuk kepada konsep reformasi dan penambahbaikan dalam sistem kewangan untuk menyelaraskannya dengan prinsip dan nilai Islam. Ini melibatkan pelaksanaan amalan etika, kepatuhan kepada Syariah, dan promosi transaksi kewangan yang selaras dengan ajaran Islam.
Mudarabah	Mudarabah ialah satu bentuk perkongsian dalam kewangan Islam, dengan satu pihak menyediakan modal (rab-ul-mal) dan pihak lain menyumbang kepakaran dan tenaga kerja (mudarib). Keuntungan yang dijana daripada usaha perniagaan dikongsi berdasarkan nisbah yang dipersetujui bersama, manakala kerugian ditanggung sepenuhnya oleh penyedia modal.
Musharakah	Musarakah ialah satu bentuk perkongsian dalam kewangan Islam yang mana pelbagai pihak menyumbangkan modal ke arah usaha perniagaan. Untung dan rugi dikongsi antara pihak mengikut nisbah yang telah ditetapkan, manakala semua rakan kongsi juga mempunyai kuasa pengurusan bersama dan membuat keputusan dalam usaha niaga itu.
Qard hasan	Qard al-hasan ialah pinjaman tanpa faedah dalam kewangan Islam, disediakan atas dasar muhibah untuk tujuan kebajikan. Peminjam hanya perlu membayar balik jumlah pokok yang dipinjam, tanpa faedah, dan pemberi pinjaman boleh melanjutkan masa pembayaran balik atau melupuskan sebahagian daripada pinjaman sekiranya diperlukan.
Sadaqah	Sadaqah adalah aktiviti memberi secara sukarela dalam tradisi Islam, yang melibatkan menderma wang, harta benda, atau masa untuk manfaat orang lain. Ia dianggap sebagai satu bentuk sadaqah dan satu cara untuk mendapatkan ganjaran di sisi Allah.
Shariah	Syariah ialah kerangka perundangan Islam yang bersumberkan al-Quran dan ajaran Nabi Muhammad SAW. Ia merangkumi pelbagai prinsip dan garis panduan yang mengawal pelbagai aspek kehidupan, termasuk kewangan, etika, dan tingkah laku peribadi, untuk umat Islam.
Sukuk	Sukuk ialah instrumen kewangan Islam yang serupa dengan bon, mewakili pemilikan dalam aset atau projek asas. Instrumen ini mematuhi prinsip syariah dan menawarkan pelabur cara untuk mengambil bahagian dalam pembangunan ekonomi dan pertumbuhan projek sambil mematuhi prinsip kewangan Islam.
Takaful	Takaful ialah konsep insurans Islam berasaskan prinsip saling membantu dan bekerjasama. Ia melibatkan ahli menyumbang kepada kumpulan dana, yang digunakan untuk memberi perlindungan kepada peserta daripada kerugian dan risiko mengikut prinsip syariah.
Tayyib	Dalam konteks kewangan Islam, tayyib merujuk kepada konsep transaksi, pelaburan, dan amalan kewangan yang beretika dan sihat. Ia menekankan pada menjalankan aktiviti kewangan dengan cara yang bukan sahaja mematuhi prinsip syariah tetapi juga selaras dengan nilai kebaikan, kesucian, dan tanggungjawab sosial.
Waqf	Wakaf ialah konsep dalam Islam iaitu aset didedikasikan secara kekal untuk tujuan kebajikan, seperti menyokong kemudahan awam dan inisiatif kebajikan sosial. Aset yang diwakafkan tidak boleh dipisahkan, dan pendapatan yang dijana daripadanya digunakan untuk memberi manfaat kepada masyarakat.
Zakat	Zakat ialah ibadah yang diwajibkan dalam Islam yang mewajibkan umat Islam untuk memberikan sebahagian daripada harta mereka, biasanya 2.5%, kepada mereka yang memerlukan. Ia dipandang sebagai cara menyucikan harta, memenuhi keperluan orang yang kurang bernasib baik, dan memohon keampunan dan keberkatan daripada Allah SWT.

ii. Singkatan

Singkatan	Definisi	Singkatan	Definisi
AIBIM	Persatuan Perbankan dan Institusi Kewangan Islam Malaysia	KDNK	Keluaran Dalam Negara Kasar
ASASI	Persatuan Penasihat Syariah dalam Kewangan Islam Malaysia	KNEKS	Komite Nasional Ekonomi dan Keuangan Syariah
AVPN	Asian Venture Philanthropy Network Limited	KRI	Institut Penyelidikan Khazanah
BM-i	Bursa Malaysia-i	Labuan FSA	Lembaga Perkhidmatan Kewangan Labuan
BNM	Bank Negara Malaysia	LTH	Lembaga Tabung Haji
BSAS	Bursa Suq Al-Sila'	LZNK	Lembaga Zakat Negeri Kedah
CBA	Akta Bank Negara Malaysia 2009	MAAM	Persatuan Pengurus Aset Malaysia
CBFO	Pejabat Kewangan Presiden Republik Türkiye	MATRADE	Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia
CCM	Suruhanjaya Syarikat Malaysia	MDEC	Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia
CIIF	Institut Profesional Kewangan Islam Bertauliah	M-EXCO	Jawatankuasa Eksekutif MLC
CMM	Pasaran Modal Malaysia	MFPC	Majlis Perancang Kewangan Malaysia
CMP	Pelan Induk Pasaran Modal	MIBA	Persatuan Perbankan Pelaburan Malaysia
COP	Persidangan Perubahan Iklim Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu	MIFC	Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia
ESG	Alam Sekitar, Sosial, dan Tadbir Urus	MIP	Projek Berimpak MLC
FIDE	Pendidikan Pengarah Institusi Kewangan	MKFA	Bidang Tumpuan Utama MLC
FSBP	Rangka Tindakan Sektor Kewangan	MLC	Majlis Kepimpinan MIFC
GEFI	Inisiatif Kewangan Beretika Global	MTA	Persatuan Takaful Malaysia
GFIEF	Forum Global tentang Ekonomi & Kewangan Islam	OCIS	Pusat Pengajian Islam Oxford
GIFF	Forum Kewangan Islam Global	OIC	Pertubuhan Kerjasama Islam
FIG	Fintech Islam Global	SC	Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
HKSFPA	Persatuan Profesional Sekuriti & Niaga Hadapan Hong Kong	SDG	Matlamat Pembangunan Lestari
HKTDC	Majlis Pembangunan Perdagangan Hong Kong	SIDC	Perbadanan Pembangunan Industri Sekuriti
IAH	Pemegang akaun pelaburan	SOAS	Sekolah Pengajian Oriental dan Afrika
IAP	Pemegang Akaun Pelaburan	SRI	Pelaburan Lestari dan Bertanggungjawab
IBFIM	Institut Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia	UKIFC	Majlis Kewangan Islam UK
ICIEF	Persidangan Antarabangsa Ekonomi Islam & Kewangan	VBI	Pengantaraan Berasaskan Nilai
ICM	Pasaran Modal Islam	WIEF	Forum Ekonomi Islam Sedunia
ICMR	Institut Penyelidikan Pasaran Modal Malaysia		
IFDI	Petunjuk Pembangunan Kewangan Islam		
IKP	Institusi Kewangan Pembangunan		
IFI	Institusi kewangan Islam		
IKBB	Institusi Kewangan Bukan Bank		
IFSA	Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013		
IFSB	Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam		
IILM	Perbadanan Pengurusan Mudah Tunai Islam Antarabangsa		
INCEIF	Pusat Pendidikan Antarabangsa Kewangan Islam		
ISRA	"Akademi Penyelidikan Syariah Antarabangsa dalam Kewangan Islam"		

iii. Aktiviti MLC

a. Penubuhan

Majlis Kepimpinan MIFC (MLC) ditubuhkan pada bulan Oktober 2022 sebagai inisiatif bersama BNM dan SC untuk memacu fasa pembangunan seterusnya dalam meletakkan Malaysia sebagai pusat kewangan Islam antarabangsa. Majlis ini berfungsi sebagai platform untuk menyediakan pengawasan industri dalam meningkatkan cadangan Malaysia sebagai pasaran global dan pintu gerbang antarabangsa untuk kewangan Islam.

Peranan MLC termasuk menyediakan kepimpinan pemikiran, penggubalan strategi pemacu, dan memantau inisiatif industri untuk mengukuhkan kedudukan utama Malaysia dalam kewangan Islam. MLC dipandu oleh rancangan pembangunan strategik negara, termasuk Pelan Tindakan Sektor Kewangan BNM 2022 - 2026 (FSB 2026) dan Pelan Induk Pasaran Modal 3 (CMP3) SC. Majlis ini juga memanfaatkan kepakaran pakar kewangan, korporat dan akademik serta bekerjasama dengan pihak berkuasa dan agensi berkaitan untuk memajukan bidang kepentingan bersama dan menyokong inisiatif industri.

Tan Sri Azman Mokhtar mempengerusikan Majlis, dengan ahlinya terdiri daripada tokoh-tokoh industri tempatan dan antarabangsa yang terkemuka serta wakil daripada BNM dan SC. Dilantik untuk penggal awal selama tiga tahun, barisan ahli Majlis pada masa ini membawa banyak pengalaman dan kepakaran yang penting untuk mencapai objektif majlis.

MLC ialah entiti yang diwujudkan untuk memacu dengan lebih baik proses untuk mencapai pembangunan industri kewangan Islam yang lebih terangkum dan dipacu industri dalam fasa pembangunan yang selanjutnya di bawah FSBP 2022-2026 dan CMP3 2021-2025. Dalam proses melaksanakan peranan ini, adalah wajar untuk diketengahkan tentang peranan yang bukan dimandatkan untuk MLC, kerana walaupun majlis ini membuat saranan dan mengambil bahagian dalam menjana idea dan program, ia bukanlah badan kawal selia dan penggubal dasar, mahupun pengantara kewangan atau pengeluar instrumen kewangan. Lebih penting lagi, dalam perjalanan operasinya sepanjang 18 bulan pertama, MLC telah secara beransur-ansur menentukan peranannya untuk meliputi tiga fungsi utama:

1. Untuk menghubungkan dan menghimpunkan pelbagai bahagian dalam "ekosistem" kewangan Islam di peringkat domestik dan antarabangsa;
2. Untuk memajukan pembangunan dan advokasi kepimpinan pemikiran dalam kewangan Islam; dan
3. Mengurus dan memangkin inisiatif dan program yang berkaitan dengan kewangan Islam.

Ahli Majlis Kepimpinan MIFC

Majlis bermesyuarat secara berkala untuk menyediakan pengawasan serta menjejaki inisiatif yang dijalankan oleh Sekretariat MLC. Sejak penubuhannya sehingga kini, Majlis telah bermesyuarat sebanyak tujuh kali.

Tan Sri Azman Mokhtar
Pengerusi

**Adnan Zaylani
Mohamad Zahid**
Ahli, Ex-Officio, Timbalan Gabenor,
Bank Negara Malaysia

**Sharifatul Hanizah
Said Ali**
Ahli, Ex-Officio, Pengarah
Eksekutif Pasaran Modal Islam
Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Tan Sri Andrew Sheng
Ahli

**Dato Dr. Nik Ramlah
Nik Mahmood**
Ahli

**Dato' Mohammad
Faiz Azmi**
Ahli

**Dato' Abdul Rahman
Ahmad**
Ahli

**Prof. Datuk Dr. Mohamad
Akram Laldin**
Ahli

Rejina Rahim
Ahli

**Dato Paduka Iqbal
Ahmad Khan**
Ahli

Ahli MLC yang lepas adalah seperti berikut:

- Datuk Shaik Abdul Rasheed bin Abdul Ghaffour (dari bulan Oktober 2022 hingga September 2023)
- Datuk Zainal Izlan bin Zainal Abidin (dari bulan Oktober 2022 hingga Januari 2023)

Majlis ini disokong oleh Jawatankuasa Eksekutif (M-EXCO) yang ditubuhkan pada bulan April 2024. Ahli M-EXCO ialah:

1. Tan Sri Azman Mokhtar, Pengerusi
2. Dato Dr. Nik Ramlah Mahmood
3. Siti Rosina Attaullah (wakil BNM)
4. Hamzil Mohamadan (wakil SC)

Sekretariat MLC telah dibentuk untuk menyokong Majlis (dan seterusnya, M-EXCO) untuk melaksanakan arahan dan rancangannya. Ahli Sekretariat terdiri daripada pakar-pakar yang berpengalaman dalam bidang perbankan, pasaran modal, takaful, libat urus pihak berkepentingan & komunikasi, serta pejabat pengurusan projek. Ahli Sekretariat pada masa ini ialah:

1. Firdaus Suffian Abdul Latif - Ketua Sekretariat Interim (sejak 1 April 2024)
2. Hairul Azmie Abd Aziz (kakitangan pinjaman daripada BNM)
3. Nik Izrin Thani (kakitangan pinjaman daripada SC)
4. Dr Musliza Musa
5. Alina Nur Shaida Mohammad Ramly

Ahli Sekretariat MLC yang lepas adalah seperti berikut:

- Norfadelizan bin Abdul Rahman (Ketua Sekretariat daripada bulan Mac 2023 hingga Mac 2024)
- Siti Rosina Attaullah (kakitangan pinjaman daripada BNM dari bulan Oktober 2022 hingga April 2023)

Semasa tahun pertama operasinya, Sekretariat MLC telah dikaitkan secara operasi dengan Institut Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia (IBFIM) melalui perjanjian antara BNM, SC dan IBFIM. Pengaturan ini menugaskan IBFIM untuk menyediakan sokongan yang diperlukan kepada Sekretariat sehingga ia boleh beroperasi secara bebas.

Pada 13 Mac 2024, MLC menerima kelulusan daripada Suruhanjaya Syarikat Malaysia (CCM) untuk penubuhannya sebagai sebuah syarikat berhad melalui jaminan, di bawah nama MIFC Leadership Council Berhad. Kelulusan ini menandakan langkah penting bagi Sekretariat MLC dalam peralihan ke arah pemisahan daripada IBFIM, dengan proses itu dijangka dimuktamadkan pada penghujung tahun 2024.

b. Sesi Libat Urus

Memandangkan penubuhannya adalah bagi menyediakan pengawasan industri dalam kewangan Islam, MLC telah menjalankan lebih 100 sesi libat urus dengan pelbagai kumpulan pihak berkepentingan utama sehingga akhir bulan Mac 2024. Sesi ini, yang diketuai oleh Pengerusi Majlis dan/atau Ketua Sekretariat, bertujuan untuk memupuk dialog dan kerjasama dalam industri.

Sepanjang tempoh ini, Pengerusi MLC mengambil bahagian dalam tidak kurang daripada 37 ceramah libat urus, di dalam dan di luar negara. Libat urus ini telah menyumbang ke arah mempromosikan kewangan Islam dan menubuhkan MLC sebagai peneraju pemikiran dalam bidang tersebut. Tambahan pula, usaha ini telah menyumbang kepada meningkatkan reputasi Malaysia dalam sektor kewangan Islam global.

MESYUARAT & LIBAT URUS

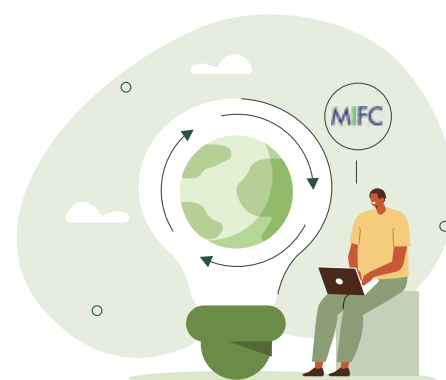
JUMLAH
(SETAKAT
17 MEI 2024)

Mesyuarat MLC	7
Mesyuarat M-EXCO	3
Sesi Libat Urus MLC	58
Ceramah Libat Urus	34
Jumlah	102

Libat Urus MLC Terpilih

PEMEGANG TARUH	TARIKH
AIBIM	7-Feb-23
Kumpulan Ethis	9-Feb-23
Fair Capital	13-Feb-23
SC – Pasaran Modal Islam	18-Feb-23
IBFIM	23-Feb-23
Lembaga Perkhidmatan Kewangan Labuan	1-Mac-23
Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim	6-Mac-23
Pasaran Modal Malaysia	27-Mac-23
Persatuan Takaful Malaysia	29-Mac-23
Universiti INCEIF	3-Apr-23
Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia	5-Apr-23
Perundingan Tawafuq	5-Apr-23
BNM - Jabatan Kewangan Islam	11-Apr-23
PWC Malaysia	14-Apr-23
Institut Penyelidikan Khazanah	28-Apr-23
Persatuan Penasihat Syariah dalam Kewangan Islam Malaysia	5-Mei-23
Kumpulan Hibrid Ekonomi Halal Kewangan Islam UK	9-Mei-23
Persatuan Bank Penyertaan Türkiye	12-Jun-23
Persatuan Pengurus Aset Malaysia	13-Jun-23
Inisiatif Kewangan Etika Global / Majlis Kewangan Islam UK (UKIFC)	14-Jun-23
Pejabat Transformasi Khazanah	16-Jun-23
Pasukan iTEKAD BNM	4-Jul-23
Pasaran Islam Bursa	6-Jul-23
Bank Islam	13-Jul-23
Jawatankuasa Kewangan Islam Majlis Peguam	13-Jul-23
MATRADE	11-Ogos-23
Lembaga Zakat Negeri Kedah	15-Ogos-23
Kelab Ekonomi Kuala Lumpur	15-Ogos-23
Penasihat Amanie	16-Ogos-23
Forum Ekonomi Islam Sedunia	17-Ogos-23
Institut Profesional Kewangan Islam Bertauliah	17-Ogos-23
Majlis Perancang Kewangan Malaysia	21-Ogos-23
Ketua Pegawai Eksekutif / Pengerusi Bursa Malaysia	29-Ogos-23
Silverlake	14-Sep-23
Forum FIDE	27-Sep-23
Pusat Kewangan Astana	4-Okt-23
Arabesque Malaysia	7-Nov-23
Asian Venture Philanthropy Network Limited	9-Nov-23

PEMEGANG TARUH	TARIKH
Lotus Bank, Nigeria	17-Jan-24
Majlis Pembangunan Perdagangan Hong Kong	25-Jan-24
Dewan Perniagaan Malaysia Hong Kong dan Macau	25-Jan-24
Chengwei Capital, China	28-Jan-24
Ant Financial, China	28-Jan-24
Institut Dasar China	29-Jan-24
Kementerian Kewangan, Gambia	29-Jan-24
Yayasan Penyelidikan Pembangunan Shanghai	30-Jan-24
Lembaga Tabung Haji	18-Feb-24
Pejabat Pelaburan Presiden Republik Türkiye	21-Feb-24
Persatuan Perbankan Pelaburan Malaysia	29-Feb-24
Perbadanan Pembangunan Halal dan Pemain Industri Halal	4-Mac-24
Yayasan D-8 Malaysia	19-Mac-24
Platform Akaun Pelaburan	26-Mac-24
Komite Nasional Ekonomi dan Keuangan Syariah	18-Apr-24
Persatuan Profesional Sekuriti & Niaga Hadapan Hong Kong	2-Mei-24
Lembaga Zakat Negeri Kedah & Persatuan Perbankan dan Institusi Kewangan Islam Malaysia	9-Mei-24
Wahed Invest	25-Mei-24

Ceramah Libat Urus Terpilih

CERAMAH LIBAT URUS	TARIKH
Sidang Meja Bulat Kewangan SOAS	7-Mac-23
Kumpulan Hibrid Kewangan Islam London	13-Mac-23
Kewangan Beretika Asean 2023	28-Mac-23
Sidang Meja Bulat Kewangan - Kelab Harvard, NYC	18-Mei-23
Sidang Meja Bulat Pengurusan Aset Asia	30-Mei-23
Perundingan Serantau Asia-Pasifik mengenai Laporan Pembangunan Manusia 2023	7-Jun-23
Simposium Sasana	8-Jun-23
Kumpulan Hibrid Ekonomi Halal Kewangan Islam UK	11-Jul-23
Persidangan Wakaf dan ICM SC 2023	20-Jul-23
Persidangan ICMR-SIDC	25-Jul-23
Syarah Omar Suleiman	26-Jul-23
Kestrl: Bank Islam yang Kalis Masa Hadapan	8-Ogos-23
Persidangan Kewangan Islam Antarabangsa Salalah ke-4	14-Ogos-23
Majlis Jalinan Kerjasama iTEKAD	22-Ogos-23
Sidang Meja Bulat SC-OCIS	24-25 Ogos-23
Sidang Meja Bulat SC-CMM Islamic Fintech untuk Barangan Sosial	18-Sep-23
SDG Hive di Kewangan Beretika Global 2023	19&21Sep-23
Sidang Kemuncak Global Kewangan Beretika GEFI 2023	20-Sep-23
Forum Kewangan dan Pelaburan Lestari Islam 2023	17-Okt-23
Forum Zakat dan Wakaf Sedunia 2023	19-Okt-23
Persidangan Bank Dunia SC 2023	2-Nov-23
Ceramah Kerjaya Invested 2023 - UKM. Topik: Sembang Santai Fireside Bersama Penceramah Ikonik	22-Nov-23
Ceramah Makan Tengahari dengan Dr Mike Rands, Sarjana Kolej Darwin, Universiti Cambridge mengenai Kewangan Lestari	23-Nov-23
Forum Ekonomi Monaco	27-Nov-23
COP28 - Memanfaatkan Kewangan Islam untuk Kelestarian	3-Dis-23
Siri Kuliah Adam Smith dan Ibnu Khaldun	4-Dis-23
Sidang Kemuncak Meneroka Potensi Kewangan Islam, GEFI	5-Dis-23
Forum Kewangan Asia 2024	25-Jan-24
Persatuan Profesional Sekuriti & Niaga Hadapan HK	25-Jan-24
Persidangan Antarabangsa Ekonomi & Kewangan Islam ke-15	20-Feb-24
Persidangan Tadbir Urus Korporat IIC 2024	5-Mac-24
Forum Pasaran Kewangan Islam Standard Chartered 2024	6-Mac-24
Siri Forum Kewangan Islam Kumpulan Affin	3-Apr-24
Port Talk di Kolej Goodenough Universiti London	30-Apr-24

c. Komunikasi dan Persekitaran Luar

Sejak penubuhannya, MLC telah mendapat perhatian media yang positif, menekankan peranan pentingnya sebagai penggerak dalam membentuk industri perkhidmatan kewangan Malaysia. Inisiatifnya, yang bertujuan untuk mempromosikan Malaysia sebagai hab kewangan terkemuka, melaksanakan strategi untuk menarik pelaburan, menerajui reformasi kawal selia, serta memperkukuh sektor kewangan Islam negara, telah mendapat perhatian dalam liputan berita.

Walaupun belum ada jumlah publisiti yang meluas untuk MLC, terutamanya disebabkan oleh usaha tertumpu pada penyediaan Kertas Kedudukan dan MIP. Inisiatif penting ini telah menjadi tumpuan utama, dengan MLC mengarahkan sumber dan perhatiannya secara strategik ke arah kejayaan pembangunan strategi dan pelancaran yang akan dilakukan di GFIEF.

IFN Islamic Finance news

The World's Leading Islamic Finance News Provider

From Halal to Tayyib: Malaysia's next phase of growth

The Malaysia International Islamic Financial Centre Leadership Council (MLC) is spearheading several new projects to drive a paradigm shift within the Islamic finance industry, from Halal to Tayyib, according to the council's chairman, Azman Mokhtar. In an exclusive interview with IFN, the corporate figure also discusses how it is important for the country to develop venture capital and social finance to catapult its Islamic finance industry into a new era.

New curve

Malaysia's global Islamic finance leadership is widely acknowledged. Both its sovereigns and corporates are prolific Sukuk issuers, the Takaful sector is steadily growing and new Islamic investment products continue to emerge while its banking sector has charted enviable growth, holding 41% of the country's total banking system loans at the end of 2022, official figures show.

"We have had a great run in the last 40 years as far as Islamic finance is concerned. We have built a curve; now we are building another curve, and

this curve needs to move from Shariah compliant to Shariah outcome," shared Azman.

By Shariah outcome, Azman means Tayyib, which essentially means being pure, ethical and wholesome. The Tayyib concept is seen as being closer to the ideals of Maqaid Shariah and is foundational to Islamic traditions. In comparison, Halal simply means to be permissible and lawful.

Take debt instruments such as Sukuk and Islamic mortgage products for example. While these are Halal in substance, some argue that these instruments fall short from the ideal of being Tayyib as generally they could be as or more expensive than conventional products and just as punitive.

Azman confirmed that the MLC is working on 10 flagship projects over the next few years to demonstrate the concept of Tayyib. He also said meetings with stakeholders abroad including

London and New York have generated substantial interest in the Tayyib concept.

Known as impact projects, these initiatives will be rolled out within the next three to five years.

"We simply cannot change a 600-year-old system overnight; we have got to start somewhere. To move from Halal to Tayyib, we need to demonstrate how to reach out to the public the current financial system does not fully reach," reasoned Azman, who added: "The western conventional system has had a very good run, but now it is perhaps in need of new ideas and doing. It is not only about the recent string of bank collapses, but also its failure to address both sustainability and inequality."

Fresh frontiers

While many may characterize the Malaysian Islamic finance market as matured, Azman, who is also the current chairman of Lembaga Tabung Haji, Malaysia's national Haj pilgrim fund board, recognizes the

continued on page 3

MIFC LEADERSHIP COUNCIL OUTLINES 3 STRATEGIES IN ADVANCING ISLAMIC FINANCE ECOSYSTEM

Libat urus dan hubungan antarabangsa utama terpilih

MLC memainkan peranan penting dalam mempromosikan Malaysia sebagai pintu gerbang antarabangsa dan hab kewangan Islam utama di pentas global. Objektif utamanya ialah meletakkan Malaysia sebagai destinasi utama untuk kewangan Islam, menarik pelabur asing dan memacu pertumbuhan dalam sektor kewangan negara.

Untuk mencapai matlamat ini, MLC telah menganjurkan jerayawara antarabangsa ke pusat kewangan utama seperti UK, Dubai, Hong Kong, China dan Indonesia pada tahun lepas. Melalui libat urus ini, Majlis bukan sahaja memupuk perbincangan mengenai kerjasama dan pelaburan tetapi juga memperluaskan libat urus dan hubungannya dengan pihak berkepentingan utama dalam industri kewangan global.

Libat urus ini diharap dapat meletakkan Malaysia sebagai pemain utama dalam pasaran kewangan Islam antarabangsa, menjadikannya pilihan yang menarik untuk perniagaan dan pelabur yang mencari peluang dalam sektor yang dinamik ini.

Amerika Syarikat*18 Mei 2023*

Pengerusi MLC telah dijemput untuk mempengerusikan sidang meja bulat di Kelab Harvard di New York City, dan beliau memberikan ceramah bertajuk "Meningkatkan ESG dalam kewangan Islam: Dari *Halal* ke *Tayyib*," anjuran Dr. Aamir Rehman. Perbincangan tertumpu kepada bagaimana kewangan Islam boleh menyumbang kepada matlamat ESG.

Türkiye*12 Jun 2023*

MLC berpeluang bertemu Persatuan Bank Penyertaan Türkiye, yang mana mesyuarat itu berkongsi perkembangan kewangan Islam di Malaysia dan Türkiye. Dalam kesempatan berasingan, Pengerusi MLC bertemu Encik Tariq Akin, yang merupakan Ketua Jabatan Kewangan Penyertaan di Pejabat Kewangan Presiden Republik Türkiye, yang membincangkan evolusi kewangan Islam di Türkiye.

United Kingdom (London/Edinburgh)*18 – 21 September 2023*

MLC menyampaikan ucapan di SC-CMM Islamic Fintech untuk Sidang Meja Bulat mengenai Barangan Sosial yang diadakan di London. Tujuan acara itu diadakan ialah untuk mengkaji peranan kewangan Islam di UK, dengan mempertimbangkan kedua-dua aspek kawal selia dan perspektif industri. Matlamatnya adalah untuk mencari jalan untuk menggalakkan pertumbuhannya di negara itu.

Selain itu, Pengerusi MLC turut serta dalam Acara SDG Hive dan menghadiri Sidang Kemuncak Kewangan Beretika Global 2023 di Edinburgh. Objektifnya adalah untuk meneroka dan menekankan lagi kelebihan kewangan Islam dalam hubungan dengan kewangan sosial dan kelestarian. Tumpuan adalah untuk meningkatkan impak daripada ajakan dari *Halal* kepada *Tayyib*.

Dubai*2-6 Disember 2023*

Pengerusi MLC berada di Dubai untuk menghadiri COP28. Semasa lawatannya, beliau telah mengambil bahagian dalam perbincangan panel bertajuk "Memanfaatkan kewangan Islam untuk Kelestarian: Peluang dan Amalan terbaik." Selain itu, beliau memberikan syarahan tentang teori Adam Smith dan Ibnu Khaldun. Beliau juga menyampaikan ucap tama di Sidang Kemuncak Meneroka Potensi Kewangan Islam GEFI.

Hong Kong/ China

23 – 31 Januari 2024

MLC melawat Hong Kong dan China dengan objektif untuk menjalin hubungan yang lebih kukuh, meneroka peluang pertumbuhan baharu dan menggalakkan kemajuan kewangan Islam di rantau ini. Di Hong Kong, Pengerusi MLC secara aktif mengambil bahagian dalam dua ceramah libat urus penting. Pertama, beliau terlibat dalam Sembang Santai Fireside di Forum Kewangan Asia, yang mana beliau berkongsi pandangan tentang prinsip kewangan Islam, amalan dan impak globalnya. Beliau turut menyampaikan ucapan pembukaan pada sesi latihan Memahami kewangan Islam untuk ahli-ahli Persatuan Profesional Sekuriti & Niaga Hadapan Hong Kong.

Di China, Pengerusi MLC terlibat dalam beberapa siri pertemuan satu lawan satu yang produktif dan perbincangan dengan tokoh berpengaruh dari pelbagai sektor. Ini termasuk penggiat modal teroka dan ahli sains politik yang terkenal Eric Li, dan Pengerusi dan Ketua Pegawai Eksekutif Ant Group, Eric Jing.

Indonesia

18 April 2024

MLC bertemu dengan wakil daripada KNEKS untuk meneroka potensi peluang kerjasama antara kedua-dua organisasi. Perbincangan tertumpu pada bidang kepentingan bersama dan untuk mengenal pasti projek atau inisiatif yang berpotensi.

IV. Ringkasan Konsep dan Rangka Kerja Utama

a. PENGANTARAAN BERASASKAN NILAI

Dilancarkan oleh BNM pada tahun 2018, Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI) bertujuan menjadikan kewangan lebih bermanfaat untuk ekonomi dan masyarakat, secara lestari dan beretika. VBI mendorong kesan positif kepada masyarakat daripada institusi kewangan, menghargai tingkah laku beretika dan amalan saksama tanpa mengorbankan keuntungan.

Kertas Strategi VBI BNM menyediakan peta hala tuju bagi institusi kewangan untuk menggabungkan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) ke dalam operasi mereka. VBI membantu mengurangkan risiko dan membenarkan pelaburan dalam usaha niaga hijau dan bertanggungjawab sosial. Panduan pelaksanaan terperinci VBI mempertimbangkan konteks unik setiap institusi, memfokuskan pada pematuhan, libat urus dan pendidikan. Institusi harus menyasarkan sasaran kelestarian yang jelas dan perkhidmatan kewangan yang beretika.

Pelaksanaan VBI boleh membentuk semula perkhidmatan kewangan, menyelaraskannya dengan keperluan kelestarian dan sosial. Institusi kewangan beretika boleh memperoleh kelebihan pasaran apabila permintaan meningkat untuk kewangan lestari, sekali gus memacu manfaat ekologi dan sosial yang besar.

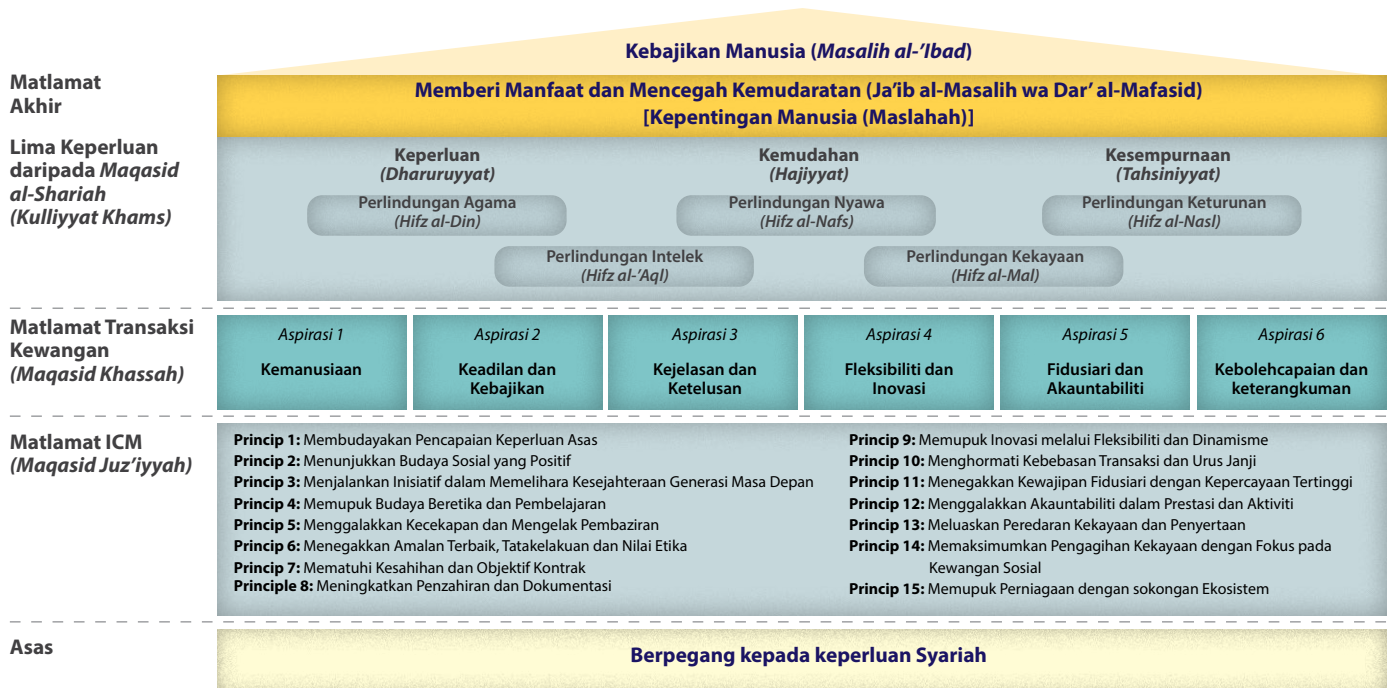
b. PANDUAN MAQASID AL-SYARIAH DALAM PASARAN MODAL ISLAM

Pada bulan November 2023, SC melancarkan Bimbingan Maqasid Al-Syariah yang pertama di dunia, satu kemajuan ketara yang menggalakkan tingkah laku dan pelaburan yang sejajar dengan prinsip Islam yang berteraskan kebenaran, tingkah laku moral dan kebaikan sosial. Panduan ini berfungsi sebagai alat penilaian untuk menilai impak etika, alam sekitar dan sosial dalam aktiviti kewangan, dan disasarkan untuk penjajaran yang lebih baik dengan matlamat Maqasid Al-Syariah.

SC terus membangunkan penggunaan operasi Panduan Maqasid Al-Syariah demi memperhalusi strategi untuk menyepadukan prinsipnya ke dalam ICM. Usaha ini bertujuan untuk meningkatkan impak etika, merangsang inovasi, dan menyelaraskan amalan pasaran dengan matlamat Syariah, menggunakan penyelidikan, kerjasama pihak berkepentingan dan usaha kawal selia untuk menggalakkan pertumbuhan yang lestari serta terangkum.

Selain itu, SC berhasrat untuk menggunakan panduan ini untuk memperhalusi kriteria penyaringan Syariah, meletakkan Malaysia sebagai hab untuk pelaburan bertanggungjawab sosial (SRI) patuh Syariah dan menarik pelabur beretika. Dengan menyokong usaha seperti Bursa Sosial, SC mahu menambah baik akses modal untuk perusahaan sosial dan bukan keuntungan, menangani isu kritikal dan menggalakkan pembangunan lestari dengan menghubungkan mereka dengan pangkalan pelabur yang lebih besar.

Gambaran Keseluruhan Panduan

c. KAJIAN PARA ULAMA MENGENAI KONSEP TAYYIB OLEH PUSAT PENGURUSAN PENYELIDIKAN ISRA UNIVERSITI INCEIF

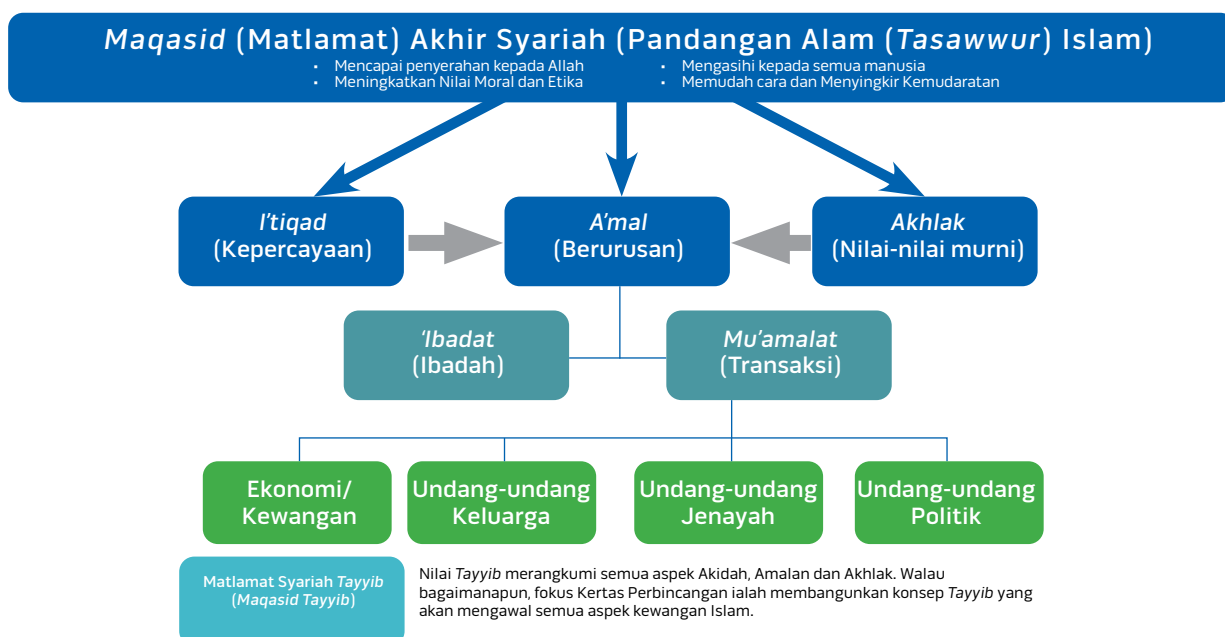
Dipetik daripada Ringkasan Eksekutif Kertas Perbincangan Kajian Ulama mengenai Konsep *Tayyib* (oleh Universiti ISRA-INCEIF) yang dilaksanakan oleh MLC, pada bulan Mei 2024.

Landskap kontemporari kewangan global menyaksikan anjakan paradigma ke arah amalan beretika, dan *Tayyib* bertindak sebagai jawapan industri kewangan Islam kepada seruan ini. Dengan tumpuan global yang semakin meningkat terhadap kelestarian, Konsep *Tayyib* meletakkannya sebagai laluan untuk kewangan Islam berkembang melangkaui pematuhan Syariah (*Halal*), demi mencapai tahap yang bermanfaat dari segi sosial, alam sekitar dan ekonomi (*Tayyib*). Ia bukan sahaja menjawab keperluan untuk pembiayaan beretika tetapi menetapkan duluan bagi industri kewangan Islam untuk muncul sebagai peneraju global dalam amalan kewangan yang bertanggungjawab.

Konsep *Tayyib* muncul sebagai tindak balas yang tepat pada masanya terhadap keperluan global bagi industri kewangan Islam untuk berganjak ke arah pembiayaan beretika, sejajar dengan minat yang semakin meningkat dalam kelestarian. Diposisikan sebagai pemangkin untuk Malaysia menerajui sektor kewangan Islam, *Tayyib* berfungsi sebagai kuasa penyatuan bagi negara dan bidang kuasa yang terlibat dalam kewangan Islam.

Pengkonsep *Tayyib* didasarkan pada analisis menyeluruh rujukan kepada *Tayyib* dalam Al-Quran dan Sunnah. Ditakrifkan sebagai *Maqasid*—matlamat Syariah—dalam kewangan Islam, Nilai Teras *Tayyib* secara langsung diperoleh daripada ayat Quran dan Sunnah. Setelah diwujudkan, nilai-nilai ini disimpulkan dalam konteks lima teras agar dapat diterapkan secara berkesan dalam realiti operasi industri kewangan Islam, sekali gus menghasilkan konsep yang bukan sahaja berkesan dari segi operasi tetapi juga tertumpu pada aspek utama yang boleh diukur.

***Tayyib** ialah status yang bukan sahaja dibenarkan (halal) tetapi juga cemerlang dari segi etika, seimbang, dan sihat merentas keseluruhan proses pembiayaan -daripada cara pemerolehan kepada hasil yang dicapai, dengan mengambil kira kesan segera dan masa hadapan terhadap individu, institusi, masyarakat, dan persekitaran. **Tayyib** menekankan kemantapan akhlak, keadilan, ketelusan dan kualiti dalam urus janji kewangan Islam.*

Walau bagaimanapun, selain daripada menjadi inisiatif nasional, *Tayyib* berfungsi sebagai satu seruan penting untuk memupuk kerjasama pada skala global. Ini ialah seruan untuk semua pasaran kewangan Islam di seluruh dunia untuk berganding bahu dalam meningkatkan industri ke tahap baharu melalui anjakan asas dalam etos yang tertumpu di sekitar mencapai *Maqasid* Syariah, sekali gus mewujudkan landskap kewangan yang mempertimbangkan *Tayyib* sebagai konsep yang penting dalam setiap keputusan kewangan.

Konsep *Tayyib*

Matlamat Syariah *Tayyib* (*Maqasid Tayyib*)

Nilai Teras *Tayyib*

Mengutamakan
Manfaat Transitif

Keadilan &
Resiprositi

Pertimbangan
Impak

'Adl and Ihsan

Akauntabiliti Kendiri

Mengoperasikan *Tayyib*

TERAS 5: Penjagaan Ekosistem Kewangan

- Analisis Luaran
- Pelaburan Lestari
- Amalan Kelestarian
- Pertimbangan Menubuhkan Rangka kerja

TERAS 4: Keadilan Pihak berkepentingan

- Kesejahteraan Kakitangan dan Layanan yang Adil
- Peningkatan Pengalaman Pelanggan
- Perkongsian Ilmu
- Pembinaan Kapasiti Peningkatan Kemahiran & Peningkatan skala

TERAS 3: Tadbir Urus kendiri yang Baik

- Penzahiran yang Proaktif
- Tingkah Laku Beretika dan Integriti
- Amalan Penzahiran yang Telus
- Akauntabiliti Individu

TERAS 1: Kekayaan Tulen untuk-Kemakmuran Bersama

- Penciptaan Kekayaan
- Mobilisasi
- Peruntukan
- Pemeliharaan

TERAS 2: Didorong Tujuan Penawaran Perniagaan

- Struktur Produk
- Tujuan
- Kesan Akhir
- Asas Sektor Sebenar
- Usaha substantif

Nilai
Teras
Tayyib

Kesimpulannya, apabila negara dan bidang kuasa di seluruh dunia menerima *Tayyib*, terdapat peluang unik untuk kerjasama global bagi memastikan kewangan Islam menjadi model utama untuk amalan terbaik kewangan yang beretika, lestari dan bertanggungjawab. Penjajaran ini bukan sahaja mengukuhkan kredibiliti industri tetapi juga membuka jalan untuk masa depan untuk kewangan Islam dinobatkan sebagai mercu tanda untuk integriti kewangan. Kami menyeru pengawal selia dan penggubal dasar untuk memperjuangkan konsep *Tayyib* ini sebagai satu pencapaian yang penting, sekali gus menyelaraskan kita dengan *Maqasid* Syariah yang sebenar dalam evolusi kewangan Islam.

Dokumen itu membentangkan konsep asas *Tayyib*. Mengoperasikan *Tayyib* memerlukan pasukan petugas bersama untuk menerima pakai dan menyepadukan garis panduan ini ke dalam amalan merentas institusi kewangan Islam di peringkat serantau dan global. Dengan mengamalkan *Tayyib secara kolektif*, kita dapat menunaikan janji kewangan Islam dalam memajukan kebajikan untuk semua.

In Support of

MIFC Leadership Council Berhad
(1555954-U)

Aras 1 (Bilik 1.05), Blok Podium
Pusat Kecemerlangan AICB,
10, Jalan Dato Onn, 50480 Kuala Lumpur

www.mifclc.com

